

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til producentorganisationer under markedsordningen for frugt og grønt

I henhold til Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013

Juni 2021

Vejledning om tilskud til producentorganisationer
under markedsordningen for frugt og grønt

Udarbejdet af Landbrugsstyrelsen i 2021

Foto: Colourbox
© Landbrugsstyrelsen

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN 978-87-7120-004-1

Indhold

1.	Indledning.....	6
1.1	Om vejledningen og regelgrundlag for vejledningen.....	6
1.2	National strategi for bæredygtige driftsprogrammer.....	7
2.	Definitioner.....	8
3.	Anerkendelse af en producentorganisation.....	10
3.1	Procedure for anerkendelse.....	10
3.2	Minimumskrav til antal medlemmer og omsætning.....	10
3.3	Hovedaktivitet.....	11
3.4	Producentorganisationens formål.....	11
3.5	Medlemsforpligtelser.....	11
3.6	Producentorganisationens forpligtelser.....	12
3.7	Demokratisk kontrol med producentorganisationen.....	12
3.8	Udlicitering.....	13
3.9	Sammenlægning af producentorganisationer.....	13
3.10	Sammenslutning af producentorganisationer.....	14
3.11	Anerkendelse af tværnationale producentorganisationer.....	14
4.	EU-tilskud.....	15
4.1	Driftsfondens finansiering.....	15
4.2	Beregning af tilskud.....	15
4.3	Forvaltning af driftsfonden.....	15
4.4	Referenceperiode.....	16
4.5	Referenceomsætning.....	16
5.	Driftsprogrammernes indhold.....	18
5.1	Overordnede krav til driftsprogrammernes indhold.....	18
5.2	Balance i driftsprogrammer.....	18
5.3	Krav til beskrivelse af driftsprogrammernes indhold.....	19
5.4	Tilskudsberettigede foranstaltninger/aktioner.....	19
5.5	Obligatoriske miljøforanstaltninger.....	21
5.6	Investeringer.....	21
5.6.1	Krav om logbog.....	22
5.6.2	Kollektive investeringer.....	22
5.6.3	Investeringer på medlemmers bedrifter, herunder ejererklæringer og mærkning.....	23
5.6.4	Centraliseret indkøb af investeringer.....	24
5.6.5	Indkøb af brugt udstyr.....	24
5.6.6	Salg af investeringer med restværdi.....	24
6.	Ansøgning om godkendelse, årlig specifikation og ændring af driftsprogrammer.....	26
6.1	Ansøgning om godkendelse af 3-5 årlige driftsprogrammer.....	26
6.2	Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation.....	27
6.2.1	Udgiftenes rimelighed.....	27
6.2.2	For udgifter over 50.000 kr. skal der foreligge to tilbud:.....	27
6.2.3	Udgifter på og under 50.000 kr.:.....	28
6.2.4	Krav til tilbud.....	28
6.2.5	Tilbuddene skal være sammenlignelige.....	29
6.2.6	Der findes kun én leverandør, så der kan ikke forelægges to tilbud.....	30

6.2.7	Særlig om udgifter til konsulentbistand, herunder rammeaftaler for rådgivningsydelser	30
6.3	Ændringer af driftsprogrammet i det enkelte driftsprogram-år	31
6.3.1	Ansøgning om forhåndsgodkendelse af ændringer	31
6.3.2	Ændringer der gennemføres uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen	32
7.	Ansøgning om delvis/slut udbetaling	33
7.1	Delvis udbetaling	33
7.2	Slut-udbetaling af tilskud	33
7.3	Afholdelse af udgifter	33
7.4	Årlig rapportering fra producentorganisationerne	34
8.	Ansøgning om kriseforanstaltninger	35
9.	Indikatorer	36
10.	Overvågning og evaluering	37
11.	Kontrol og sanktioner	38
11.1	Administrativ kontrol	38
11.2	Fysisk kontrol	38
11.3	Sanktioner	39
11.3.1	Sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af anerkendelseskriterierne	39
11.3.2	Sanktioner i tilfælde af svig	39
11.3.3	Sanktioner vedrørende driftsprogrammer	39
11.3.4	Tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud	40
12.	Frivillig udtrædelse af ordningen	41
13.	Kontaktoplysninger	42
14.	Landbrugsstyrelsens brug af data	43
15.	Omregningskurs	45
16.	Force majeure	46
17.	Klageadgang	47
18.	Dispensation	48
Bilag 1: 49		
Afskrivninger og værdiansættelse af investeringer på medlemmers virksomheder og PO'ens adresse		49
Bilag 2: 50		
Godkendte produkter omfattet af tilskudsordningen for frugt og grønt		50
Bilag 3: 51		
Forarbejdede frugter og grøntsager		51

1. Indledning

1.1 Om vejledningen og regelgrundlag for vejledningen

Vejledning om tilskud til producentorganisationer (PO'er) under markedsordningen for frugt og grønt er blevet opdateret. Vejledningen træder i kraft den 1. juli 2021.

Nærværende vejledning er baseret på regelgrundlag og anvisninger, der fremgår af:

- Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 2017/891 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager og om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår sanktioner i disse sektorer og om ændring af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2017/892 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007
- National strategi for bæredygtige driftsprogrammer i frugt- og grøntsagssektoren i Danmark, december 2018

Med henblik på at øge brugbarheden af denne vejledning i kombination med det gældende retsgrundlag, henvises der direkte til relevante EU-forordning og til PO-bekendtgørelsen.

Hovedstrukturen i PO-ordningen er uændrede, hvorfor størstedelen af vejledningen videreføres uændret dog med enkelte sproglige præciseringer og justeringer. De væsentligste ændringer til denne vejledning er foretaget, som led i opdatering af PO-bekendtgørelsen. Det drejer sig om:

Ændrede dele i vejledningen	Henvisning til afsnit
Uafhængighed mellem medlem af PO og leverandør er specificeret	2 og 6.2.4.1
Mulighed for at få tilskud til andet end det billigste tilbud	6.2.2

Vejledningen har primært til formål at uddybe det nationale regelsæt og EU-forordningsgrundlagets regler for godkendelse, administration, regnskab og dokumentation for driftsprogrammer i forbindelse med ansøgning om udbetaling af EU-tilskud.

På Landbrugsstyrelsens hjemmeside findes udover PO-vejledningen:

- Vejledning til beregning af fælles præstationsindikatorer
- National strategi for bæredygtige driftsprogrammer i frugt og grøntsagssektoren i Danmark
  - o Miljøramme for PO-ordningen i Danmark (bilag 1 til den nationale strategi)
  - o Miljøpositivliste for PO'ers driftsprogrammer (bilag 2 til den nationale strategi)
    - Der er foretaget ændringer i afsnit 2.5 Teknologi til økologisk produktion som et led i opdateringen af PO-bekendtgørelsen.

Ud over ovennævnte materialer findes der standardskemaer, der skal anvendes af ansøger, jf. nedenstående oversigt. Vejledninger og skemaer findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside [Link til PO på hjemmesiden](#).

Oversigt over standard skemaer:

<p>Oversigten viser hvilke skemaer og bilag der skal udfyldes og indsendes i forbindelse med de forskellige ansøgninger.</p> <p>Felter med ● indikerer hvilke dokumenter, der skal medtages.</p>	<p>Ansøgning om anerkendelse</p> <p><i>Frist: 1. marts året hvor der ansøges om godkendelse af driftsprogram</i></p>	<p>Ansøgning om godkendelse af nyt 3-5 årigt driftsprogram + specifikation/ændring af kommende driftsprogramår</p> <p><i>Frist: 15. okt. året før ikrafttrædelse</i></p>	<p>Ansøgning om ændring af driftsprogram</p> <p><i>Frist: 15. mar., 15. aug. og 1. nov. i igangværende driftsprogramår</i></p>	<p>Ansøgning om delvis udbetaling</p> <p><i>Frist: 1. sep. i igangværende driftsprogramår</i></p>	<p>Ansøgning om årlig udbetaling</p> <p><i>Frist: 15. feb. Året efter afsluttet driftsår</i></p>
Ansøgning om anerkendelse (W)	● (rekvireres)				
Ansøgning om godkendelse af driftsprogram (W)		●			
Ansøgning om ændring af driftsprogram (skema c) (W)			●		
Ansøgning om delvis udbetaling (W)				●	
Ansøgning om slut udbetaling - ansøgningskema (W)					●
Bilag 1, Bilagsliste (Ex)				●	●
Bilag 2, Projektbeskrivelse (W)				● (Kun investeringer som er fuldt gennemført på tidspunkt for delvis udbetaling)	●
Bilag 3, Medlemsliste (Ex)		●		●	●
Bilag 4, Inventaroversigt (Ex)		●		●	●
Bilag 5, Afviklede investeringer (Ex)				●	●
Bilag 6, Aktionsoversigt (Ex)		●	●	●	●
Bilag 7, Skema – Enkelte aktioner (W)		●	●		
Bilag 7a, Endelig rapportering kvalitativ (W)					●
Bilag 7b, Endelig rapportering kvantitativ (Ex)					●
Bilag 8, Årlig rapportering (Ex)					● (Kan dog indsendes senest 1. maj)

1.2 National strategi for bæredygtige driftsprogrammer

Det er et EU-forordningsbestemt krav, at der udarbejdes en national strategi for bæredygtige driftsprogrammer for frugt- og grøntsagssektoren i Danmark med henblik på at forenkle og udstikke retningslinjerne for driftsprogrammerne, og samtidig harmonisere procedurerne og reglerne med landdistriktsprogrammerne¹.

PO'ernes driftsprogrammer skal være i overensstemmelse med den nationale strategi². I afsnit 5 uddybes de krav, der stilles til driftsprogrammernes indhold.

Den nationale strategi gælder fra januar 2019 frem til udgangen af 2023. Ifølge gældende EU-regler er det dog muligt at opdatere strategien før³. Forslag til den kommende reform af EU's landbrugspolitik efter 2022 lægger op til, at PO-ordningen skal indgå i medlemsstaternes strategiske planer for landbrugspolitikken (CAP-planer). CAP-planerne skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1308/2013, artikel 36

² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 4

³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 27, stk. 4

2. Definitioner

En **producentorganisation** forstås i denne vejledning som en producentorganisation (PO), der består og kontrolleres af personer fra frugt- og grøntsektoren, er oprettet på initiativ af producenterne, der forfølger et bestemt mål, og har mindst ét af de formål, der er nævnt i artikel 152, stk. 1, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013.

En **driftsfond** er en fond, som er oprettet og administreret af en PO for at finansiere flerårige programmer, der skal styrke medlemmernes produktion og afsætning. Driftsfonden finansieres af EU-tilskud og producenterne og evt. PO'en selv. Driftsfonden må kun anvendes til gennemførelse af godkendte driftsprogrammer, der er i overensstemmelse med den nationale strategi.

Et **driftsprogram** er den 3-5 årige plan, der nøje redegør for, hvilke mål PO'en vil indfri i den 3-5 årige programperiode. Driftsprogrammet udmøntes ved, at PO'en udfærdiger årlige ansøgninger, som specificerer de konkrete aktioner, der planlægges at blive gennemført i det kommende driftsprogram-år.

En **producent** forstås i denne vejledning som en fysisk eller juridisk person, hvis virksomhed befinder sig inden for traktaternes territoriale anvendelsesområde, og som udøver en landbrugsaktivitet, jf. definition af "landbruger" i artikel 4, stk. 1, litra a), i Rådets forordning nr. 1307/2013, og udelukkende producerer frugt og grøntsager som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra i), i Rådets forordning nr. 1308/2013. Producenter, der har taget initiativ til oprettelse af en PO, eller er indmeldt i en PO, omtales i vejledningen som medlemmer.

Ved **referenceomsætning** forstås i denne vejledning værdien af PO'ens og de tilsluttede producenters afsatte produktion. Referenceomsætning omfatter kun de frugter og grøntsager, som PO'en er anerkendt for. Hertil kommer andre forhold, der skal tages i betragtning ved beregning af referenceomsætningen. Referenceomsætningen benævnes også VMP (value of the marketed production).

Ved **generelle produktionsomkostninger** forstås i denne vejledning en driftsudgift eller investering, som PO'en/producenten almindeligvis må forventes at være i besiddelse af eller skulle afholde, for at kunne drive en produktion, jf. bilag II i Kommissionens delegerede forordning nr. 2017/891 af 13. marts 2017. Eksempler på generelle produktionsomkostninger kan være leje af lokaler, udgifter til el, vand og varme, reparation og vedligehold af lokaler, rengøring, drift af bil/kørselsgodtgørelse, rejseudgifter, kontorartikler, porto og gebyrer, telefon, mobil, internet, mødeudgifter, faglitteratur, forsikring, kontingenter, revisor og advokat.

Ved **national strategi** forstås i denne vejledning den strategi, som Landbrugsstyrelsen udarbejder iht. artikel 27 i Kommissionens delegerede forordning nr. 2017/891 af 13. marts 2017, og artikel 2 og bilag I i Kommissionens gennemførelsesforordning nr. 2017/892 af 13. marts 2017. Den gældende nationale strategi er tilgængelig på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](#).

Ved **foranstaltning** forstås i denne vejledning i forordningsfastsatte kategorier af tilskudsberettigede aktioner, se skema i afsnit 5.4.

Ved **aktion** forstås i denne vejledning det konkrete projekt i en bestemt foranstaltning, som gennemføres af PO'en hos en eller flere producenter, og som kan bestå af en eller flere investeringer. En aktion sigter mod at bidrage til at nå et eller flere af de mål, der er omhandlet eller anført i artikel 33, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013.

Ved **investering** forstås i denne vejledning de konkrete indkøb, evt. sammensat af flere enkelt indkøb, som udgør erhvervelse af materielle og immaterielle aktiver, der sigter mod at bidrage til at nå et eller flere af de mål, der er omhandlet eller anført i artikel 33, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013.

Begrebet **velbegrandede overslag** anvendes både i relation til den årlige specifikation af de konkrete udgifter og i relation til budgettet i de 3-5 årige driftsprogrammer:

- I relation til den årlige specifikation af udgifterne i det konkrete driftsprogram-år (den årlige ansøgning) og evt. ændringer heraf, skal begrebet velbegrandede overslag forstås som den konkrete og præcise dokumentation af de planlagte udgifter i det kommende år (min. to tilbud etc.). Dokumentationen skal vise, at de udgifter som knytter sig til de planlagte investeringer/indkøb, er prissat til markedsprisen for den pågældende vare eller tjenesteydelse.
- I relation til de 3-5 årige driftsprogrammer (3-5 årige programansøgning) og evt. ændringer heraf skal begrebet velbegrandede overslag forstås som de estimater og overslag, der ligger til grund for at kunne opstille et budget. Estimer og overslag skal vise omfang og fordeling på foranstaltninger af de planlagte udgifter i det kommende driftsprogram 3-5 årige periode.

Ved **sammenlignelige tilbud** til dokumentation for rimelige priser forstås i denne vejledning som tilbud, der er sammenlignelige, når de er udspecificerede, og er afgivet af leverandører med forskellige CVR-numre, der er uafhængige af hinanden og af PO'en og dens medlemmer. Tilbuddene skal omfatte den samme vare, tjenesteydelse eller varer, der opfylder samme formål. Hvis det ene tilbud indeholder poster eller elementer, som det andet tilbud ikke gør, skal det være muligt at trække udgiften for disse poster ud, så priserne kan sammenlignes. Hvis der indsendes tilbud på varer, der opfylder samme formål, skal der vedlægges en velbegrundet teknisk og faglig vurdering af, at varerne opfylder samme formål, til dokumentation for rimelige priser.

To tilbud på varer, der opfylder samme formål, vil ikke nødvendigvis indeholde samme poster eller elementer, men skal dog stadig være sammenlignelige. For to tilbud med samme varer eller tjenesteydelser skal tilbuddene indeholde samme poster og elementer, så de er direkte sammenlignelige.

3. Anerkendelse af en producentorganisation

3.1 Procedure for anerkendelse

For at blive anerkendt som en PO og dermed få mulighed for at søge tilskud igennem markedsordningen "Tilskud til PO'er inden for frugt og grønt", skal det specificeres i ansøgningen, hvilke produkter man ønsker anerkendelse som PO i forhold til. Det vil typisk være frugt og grøntprodukter, der er friske, kølede eller evt. tørrede - se bilag 2 for en oversigt over godkendte produkter omfattet af tilskudsordningen⁴. En PO kan dog også anerkendes for produkter, der udelukkende er bestemt til forarbejdning, hvilket forudsætter dokumentation for, at PO'en leverer de pågældende produkter til forarbejdning. Det kan eksempelvis være på grundlag af leveringskontrakter.

PO'en skal ved sin ansøgning om anerkendelse fremlægge bevis for, at den opfylder kravene til anerkendelse⁵. Landbrugsstyrelsen træffer beslutning om, hvorvidt en PO skal anerkendes senest tre måneder efter, at der er indgivet ansøgning med den relevante dokumentation. Ansøgningen om anerkendelse skal indsendes til Landbrugsstyrelsen senest 1. marts, så der efter Landbrugsstyrelsens afslutning stadig er tilstrækkelig tid til, at den nye PO kan nå at udfærdige det 3-5 årige driftsprogram til ansøgningsfristen den 15. oktober. Hertil kommer at der også skal udfærdiges specifikation af de konkrete investeringer og aktiviteter der ønskes gennemført det første driftsprogram-år. De følgende år i den godkendte driftsprogramperiode, skal der hvert år udfærdiges en årlig specifikation. Ansøgningsfristen til PO-ordningen både hvad angår nye 3-5 årige driftsprogrammer, og de årlige specifikationer er den 15. oktober.

Landbrugsstyrelsen kontrollerer regelmæssigt, om anerkendte PO'er overholder anerkendelseskriterierne. I tilfælde af misligholdelse eller uregelmæssigheder i forbindelse med denne forordning anvender Landbrugsstyrelsen sanktioner over for disse organisationer, og træffer om nødvendigt beslutning om at tilbagekalde anerkendelsen, jf. vejledningens afsnit 11.

3.2 Minimumskrav til antal medlemmer og omsætning

En PO skal opfylde ét af følgende minimumskrav for antal medlemmer og omsætning⁶:

- 15 producenter med en årlig samlet referenceomsætning på mindst 5 millioner kr., eller
- 5 producenter med en årlig samlet referenceomsætning på mindst 10 millioner kr.

En producent kan ikke være medlem af flere PO'er for samme produktkategori⁷.

Medlemmer skal være fysiske personer eller selvstændige juridiske enheder med CVR-numre, som skal oplyses i Landbrugsstyrelsens obligatoriske skema – Medlemsliste, find skemaet på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](#).

Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen må ikke medregnes i forbindelse med det nævnte krav om mindste antal medlemmer. PO'en skal desuden være registreret hos Erhvervsstyrelsen.

Landbrugsstyrelsen vil blandt andet kontrollere, om PO'en har oplyst, hvem der indgår i deres bestyrelse og direktion, og hvem der er bemyndiget til at handle på selskabets vegne.

---

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del IX

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152

⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 4

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 153, stk. 1, litra b, og Bekendtgørelse 752/2020, § 6

3.3 Hovedaktivitet

En PO's hovedaktivitet er at koncentrere udbud og afsætning af medlemmernes produkter, som den er anerkendt for⁸.

En PO kan sælge produkter fra producenter, der ikke er medlemmer af en PO, hvis den er anerkendt for disse produkter, og forudsat at denne aktivitets økonomiske værdi er lavere end værdien af medlemmernes afsatte produktion.

Afsætning af frugt og grøntsager, der er købt direkte fra en anden PO anses ikke for at udgøre en del af PO'ens aktiviteter. Tilsvarende anses afsætning af produkter som PO'en ikke er anerkendt, heller ikke for at udgøre en del af PO'ens aktiviteter.

PO'er kan i deres vedtægter fastsætte, at medlemmerne kan afsætte en del af deres produktion uden om PO'en (staldørssalg). Hvor stor en del af produktionen, der kan afsættes uden om PO'en, fastsættes af PO'en, så det stadig er muligt at leve op til kravet om hovedaktiviteten, således at medlemmernes salg uden om PO'en ikke overstiger 25 pct målt i mængde eller værdi⁹. Hovedaktiviteten skal stadig være at koncentrere udbud og afsætning af medlemmernes produkter, som den er anerkendt for.

3.4 Producentorganisationens formål

PO'en skal være oprettet på initiativ af producenter, som producerer mindst ét af de i bilag 2 nævnte anerkendte produkter¹⁰. PO'en skal mindst have et af følgende formål¹¹:

- sikre at produktionen planlægges og tilpasses efter efterspørgslen, navnlig hvad angår kvalitet og mængde
- koncentrere udbuddet og afsætningen af medlemmernes produktion, navnlig gennem direkte salg
- optimere produktionsomkostningerne og afkast på investeringer som svar på miljø- og dyrevelfærdskrav og stabilisere producentpriserne
- forske i og udvikle initiativer inden for bæredygtige produktionsmetoder, innovativ praksis, økonomisk konkurrenceevne og markedsudvikling
- fremme og yde teknisk bistand til anvendelse af miljøvenlige dyrknings- og produktionsmetoder
- fremme og yde teknisk bistand til anvendelse af produktionsnormer, forbedring af produktkvalitet og udvikling af produkter med beskyttet oprindelsesbetegnelse, beskyttet geografisk betegnelse eller med et nationalt kvalitetsmærke
- forvalte biprodukter og især affald med henblik på beskyttelse af kvaliteten af vand, jord og landskaber samt bevare eller fremme den biologiske mangfoldighed
- bidrage til bæredygtig anvendelse af naturressourcer og afbødning af klimaændringer
- udvikle initiativer inden for salgsfremstød og markedsføring
- forvalte de gensidige fonde, som er omhandlet i driftsprogrammerne i sektoren for frugt og grøntsager¹²
- yde nødvendig teknisk bistand til anvendelse af terminsmarkeder og sikringsordninger

3.5 Medlemsforpligtelser

PO'ens vedtægter skal bl.a. forpligte de tilsluttede producenter til¹³:

- at følge de regler, PO'en har vedtaget for indberetning af produktionsdata og for produktion, afsætning og miljøbeskyttelse
- kun at være medlem af én PO for så vidt angår en given virksomheds produktion af et hvilket som helst af de produkter, som er nævnt i bilag 2

---

⁸ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 11

⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 12

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del IX

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152, stk. 1, litra c

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 33, stk. 3, litra d

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 153

- at afsætte hele deres produktion af det pågældende produkt gennem PO'en med mindre vedtægterne og gældende lovgivning giver mulighed for undtagelser
- at give PO'en de oplysninger, den ønsker til statistiske formål, og som bl.a. kan vedrøre areal, høst, udbytte og direkte salg
- at betale de vedtægtsbestemte finansielle bidrag til iværksættelse og finansiering af driftsfonden.

PO'ens vedtægter indeholder desuden bestemmelser om:

- procedurer for fastlæggelse, vedtagelse og ændring af reglerne nævnt ovenfor
- at medlemmerne skal erlægge de finansielle bidrag, der er nødvendige til at finansiere driftsfonden
- at medlemmerne kan føre demokratisk kontrol med PO'en og dens beslutninger
- sanktioner for overtrædelse af de vedtægtsbestemte forpligtelser, bl.a. manglende betaling af finansielle bidrag, og sanktioner for overtrædelse af PO'ens regler
- optagelse af nye medlemmer, herunder en minimumsperiode for medlemskab
- de regnskabsmæssige og budgetmæssige regler, der kræves, for at organisationen kan fungere.

Ved indmeldelse forpligter producenten sig til at overholde PO'ens vedtægter og at være tilsluttet PO'en i mindst et år. Udmeldelse sker med seks måneders varsel. Et medlem der melder sig ud inden den 30. juni, er derfor udmeldt af PO'en den 31. december samme år.

Et medlem afsætter sin produktion igennem en PO i det øjeblik PO'en, direkte eller via udlicitering, sælger medlemmets produktion.

3.6 Producentorganisationens forpligtelser

For at PO'en kan anerkendes, skal den opfylde kravene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 154.

PO'en anses for at handle i sine medlemmers navn og på deres vegne i økonomiske anliggender. PO'en skal råde over det personale, den infrastruktur og det udstyr, der er påkrævet for at varetage dens hovedopgaver, bl.a. med hensyn til ovennævnte krav og¹⁴:

- 1) kendskab til medlemmernes produktion
- 2) tekniske faciliteter til indsamling, sortering, oplagring og emballering af medlemmernes produktion
- 3) afsætning af medlemmernes produktion
- 4) forretningsmæssig og budgetmæssig forvaltning
- 5) centraliseret omkostningsbaseret regnskabssystem og faktureringsystem iht. national ret

PO'en anses for at opfylde punkt 2) hvis den råder over det nødvendige udstyr til indsamling, sortering, oplagring og emballering af anerkendte produkter enten via egne faciliteter, via medlemmer, via datterselskaber eller ved udlicitering.

Som del af punkt 4) skal PO'en kunne forvalte driftsprogrammer og driftsfonden i overensstemmelse med gældende krav. Ligeledes skal PO'en kunne forvalte og overholde kravene til driftsprogrammer, anerkendte PO'er og PO'ens medlemmer. Herunder er krav om rapportering, dokumentation, planlægning og effektmåling.

3.7 Demokratisk kontrol med producentorganisationen

PO'ens vedtægter, arbejdsgange og eventuel udlicitering skal være struktureret således, at det undgås, at et eller flere medlemmer misbruger deres beføjelser eller indflydelse i forbindelse med forvaltningen af PO'en og dens drift. I det tilfælde at en PO er en klart defineret del af en juridisk person, skal den pågældende juridiske persons beføjelser til at ændre, godkende eller afvise PO'ens beslutninger begrænses eller fjernes.

PO'en skal senest to måneder inden ansøgning om godkendelse af næste års driftsprogram skriftligt orientere alle medlemmer om det påtænkte indhold af driftsprogrammet. Orienteringen skal indeholde oplysninger vedrørende

---

¹⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 7

medlemmernes mulighed for at fremsætte forslag til indholdet af næste års program. Driftsprogrammet skal optages som et selvstændigt punkt på dagsordenen ved den årlige generalforsamling og være indeholdt i beretningen. Kopi af den her omtalte udsendte orientering til alle medlemmer skal indsendes sammen med ansøgning om godkendelse af driftsprogrammet.

Intet medlem må råde over mere end en stemmeandel på 20 pct. Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen, har ikke stemmeret til beslutninger om driftsfonden, og de medregnes ikke i forbindelse med minimumskrav, og de kan heller ikke drage direkte fordel af driftsprogrammet.

3.8 Udlicitering

PO'en kan udlicitere nogle af de funktioner, den skal opfylde, såfremt den over for Landbrugsstyrelsen dokumenterer, at dette er en hensigtsmæssig måde at nå den pågældende PO's mål. Ved udlicitering af en PO's aktivitet forstås, at PO'en indgår en forretningsmæssig aftale med en anden part, herunder et eller flere af sine medlemmer eller et datterselskab, om at udføre den pågældende aktivitet¹⁵. Landbrugsstyrelsen skal have kopi af aftalen om udlicitering forud for, at den træder i kraft.

Udlicitering er tilladt "på nødvendige betingelser". I den sammenhæng vurderes det hensigtsmæssige i at udlicitere i forhold til PO'ens uafhængighed, demokrati og formål. Udlicitering er ikke berettiget, hvis det giver et mindretal af medlemmer uforholdsmæssig stor indflydelse eller fordel – eller hvis det skaber interessekonflikter i forhold til PO'ens formål og forpligtelser.

PO'en forbliver ansvarlig for at sikre gennemførelsen af aktiviteten og bevarer den overordnede kontrol med og overvågningen af den forretningsmæssige aftale om at udføre aktiviteten. Udover at PO'en skal dokumentere det hensigtsmæssige i udlicitering af en given opgave, skal arbejdsgangen omkring den ledelsesmæssige kontrol med, samt overvågning og evaluering af denne opgave derfor også være dokumenterbar.

3.9 Sammenlægning af producentorganisationer

Anerkendte PO'er kan sammenlægges under nærmere forudsætninger, og hvor den producentsammenslutning, der er resultatet af sammenlægningen, påtager sig rettighederne og forpligtelserne for de enkelte PO'er, som er blevet sammenlagt. Ved ønske om sammenlægning ansøges Landbrugsstyrelsen om at blive anerkendt som sammenlagt PO¹⁶.

Ansøgning om sammenlægning af PO'er sker som to separate ansøgninger. Den ene ansøgning relaterer sig til sammenlægningen af driftsprogrammerne og den anden del drejer sig om sammenlægningen af organisationerne¹⁷.

En ansøgning om anerkendelse som en sammenlagt PO kan godkendes, hvis Landbrugsstyrelsen finder, at en sammenlagt PO reelt kan påtage sig forpligtelserne for de enkelte PO'er, som er blevet sammenlagt. Den sammenlagte PO skal opfylde alle anerkendelseskriterier.

Sammenlægning af PO'er består af en sammenlægning af både organisationer og af driftsprogrammer. Sammenlægningen af driftsprogrammer skal ske efter en af følgende modeller:

- Sammenlægning af driftsprogrammer fra sammenlægningstidspunktet. Dette betyder, at den sammenlagte PO tilpasser det sammenlagte driftsprogram til ét for at opfylde de gældende krav for PO'ens driftsprogram og balance i driftsprogrammet. Efter tilpasning af driftsprogrammet, kan der ske ændringer i forhold til de planlagte investeringer for at opfylde de gældende krav.

---

¹⁵ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 13

¹⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 33, og Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 15

¹⁷ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 33

- Den sammenlagte PO fortsætter med de oprindelige programmer separat indtil den 1. januar året efter sammenlægningen. Dette betyder, at alle medlemmer af den sammenlagte PO fortsætter med deres planlagte investeringer uden væsentlige ændringer indtil den 1. januar året efter sammenlægning, med mindre der ansøges om ændringer, se mere under afsnit 6.3.
- Landbrugsstyrelsen kan imødekomme en velbegrundet ansøgning om, at den sammenlagte PO fortsætter sideløbende med separate driftsprogrammer indtil disses udløb.

Sammenlagte PO'er skal leve op til de samme krav som ikke-sammenlagte PO'er, ligesom sammenlagte driftsprogrammer skal leve op til de til enhver tid gældende krav til sammensætningen af driftsprogrammer.

3.10 Sammenslutning af producentorganisationer

Til forskel fra sammenlægning af PO'er jf. afsnit 3.9, hvor en sammenlægning af PO'er udgør én samlet PO, er en sammenslutning af PO'er formelt set stadig separate PO'er, som dog har aktiviteter sammen.

Landbrugsstyrelsen kan godkende en ansøgning om anerkendelse af sammenslutning af PO'er, hvis det vurderes, at en sammenslutning af PO'er reelt kan varetage alle en PO's aktiviteter og funktioner, også selvom afsætning af de pågældende produkter stadig varetages af dens medlemmer. Den sammenlagte PO skal opfylde alle anerkendelseskriterier.

Ved beregning af den afsatte produktionsværdi for en sammenslutning af PO'er, skal der tages udgangspunkt i den produktion som afsættes af sammenslutningen selv og af de tilsluttede PO'er, og den omfatter kun de frugter og grøntsager, som sammenslutningen er anerkendt for. Ved denne beregning skal der undgås dobbelttælling¹⁸.

En sammenslutning af PO'er påtager sig rettighederne og forpligtelserne for de enkelte PO'er, som er med i sammenslutningen¹⁹.

3.11 Anerkendelse af tværnationale producentorganisationer

PO'er kan anerkendes på tværs af lande og er kendetegnet ved, at den tværnationale PO har hovedsæde i ét land og har mindst én bedrift, som ligger i en anden medlemsstat²⁰.

Hovedsædet for PO'en skal placeres i den medlemsstat, hvor PO'en har størstedelen af sin afsatte produktion, beregnet som PO'ens referenceomsætning, jf. afsnit 4.5. Hovedsædet kan også være placeret i den medlemsstat, hvor flertallet af medlemmerne befinder sig.

Medlemsstaten, hvor PO'en har sit hovedsæde, er ansvarlig for at anerkende den tværnationale PO og at godkende PO'ens driftsprogram. Den pågældende medlemsstat har også til ansvar at etablere samarbejde med de andre medlemsstater, hvor der er medlemmer af PO'en, for at kunne overholde betingelser for blandt andet anerkendelse og kontrol. De øvrige pågældende medlemsstater er samtidigt ansvarlige for at levere den nødvendige bistand til den medlemsstat, hvor hovedsædet er placeret. Medlemsstaten skal også efter anmodning stille al relevant dokumentation og lovgivning til rådighed for de øvrige implicerede medlemsstater.²¹

¹⁸ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 22, stk. 1

¹⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 18

²⁰ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 2, stk. 1, litra d

²¹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 14

4. EU-tilskud

4.1 Driftsfondens finansiering

Der kan ydes EU-tilskud til PO'er, som opretter en driftsfond:

Driftsfonden må udelukkende anvendes til finansiering af driftsprogrammer, som er godkendt af Landbrugsstyrelsen. Driftsfonden skal finansieres af bidrag fra PO'ens medlemmer eller PO'en selv og EU-tilskuddet²².

Medlemmernes bidrag til driftsfonden fastsættes af PO'en:

Udnyttelsen af driftsfonden skal kunne komme alle producenter til gode. Alle producenter skal have mulighed for på demokratisk vis at have indflydelse på beslutningerne om anvendelsen af PO'ens driftsfond og om de finansielle bidrag til driftsfonden. Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen, har ikke stemmeret til beslutninger om driftsfonden, og må ikke medregnes i forbindelse med det nævnte krav om mindste antal medlemmer eller drage direkte fordel af ordninger, der finansieres af EU²³.

4.2 Beregning af tilskud

Det finansielle EU-tilskud svarer som udgangspunkt til de finansielle bidrag fra medlemmerne. Bidraget fra medlemmerne rummer både et individuelt bidrag og et fællesbidrag, dette er nærmere beskrevet i afsnit 5.6.2. EU-tilskuddet til driftsprogrammer vil typisk udgøre 50 pct. af de reelt afholdte udgifter, dog begrænset af et tilskudsloft på 4,1 pct. af værdien af PO'ens afsatte produktion (referenceomsætningen)²⁴.

Efter anmodning fra PO'en kan tilskuddets andel af de reelt afholdte udgifter forhøjes til 60 pct. for et driftsprogram eller en del af et driftsprogram, såfremt det opfylder mindst én af følgende betingelser:

- udgifter til miljøaktioner, der omfatter investeringer, der er særligt nødvendige for den økologiske dyrkning og produktion af økologiske produkter, som er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter.
- det er det første, der er forelagt af en anerkendt PO, som er fremkommet ved en sammenlægning af to anerkendte PO'er.
- det er det første, der skal forelægges af en anerkendt sammenslutning af PO'er.

Tilskudsloftet på 4,1 pct. kan forhøjes til 4,6 pct. af værdien af PO'ens afsatte produktion, hvis beløbet, der overstiger 4,1 pct. af værdien af den afsatte produktion, udelukkende anvendes til kriseforanstaltninger²⁵.

4.3 Forvaltning af driftsfonden

Driftsfonden må kun anvendes til gennemførelse af godkendte driftsprogrammer, der er i overensstemmelse med den nationale strategi. Det er et krav, at alle udgifter og indtægter i driftsfonden skal kunne identificeres og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Med udgift og indtægt menes, at beløbet fysisk er blevet overført. Der skal oprettes en særskilt bankkonto til driftsfonden, hvis PO'en ikke har gjort det i forvejen. Fra kontoen må der kun være transaktioner til finansiering af driftsfonden, og disse skal kunne identificeres i overensstemmelse med projektbeskrivelser, bankkontoudtog og fakturaer²⁶.

Driftsfondens regnskab skal holdes adskilt fra PO'ens regnskab og samtidigt indgå som et særskilt punkt i PO'ens regnskab.

---

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 32

²³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 25, og Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 8

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 34, stk. 2

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 34, stk. 2

²⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 10

Fakturaer, der vedrører driftsprogrammet, skal stiles til PO'en. Der kan kun gives tilskud til udgifter, hvis fakturaen er udstedt til PO'en. Hvis en faktura er udstedt direkte til et medlem, er udgiften ikke tilskudsberettiget. Kun originalfakturaer må indgå i regnskabet.

4.4 Referenceperiode

Tilskudsloftet, jf. afsnit 4.2, beregnes hvert år på grundlag af værdien af den afsatte produktion i en tolv måneders referenceperiode. Det beregnede tal kaldes for referenceomsætningen. Referenceperioden er som udgangspunkt gældende for hele programmets forløb. Referenceperioden beregnes som værdien af en tolv måneders periode, der begynder tidligst den 1. januar tre år før det år, hvor driftsprogrammet gennemføres, og slutter senest den 1. august samme år, som ansøgningen om driftsprogram indgives. Tolv måneders perioden skal være PO'ens regnskabsperiode.²⁷

4.5 Referenceomsætning

Referenceomsætningen udgør et vigtigt nøgletal i PO-ordningen, idet tallet definerer støtteloftet. Det er vigtigt, at opgørelsen af referenceomsætningen er præcis og gennemsigtig. Opgørelsen af referenceomsætningen skal overholde følgende krav²⁸:

- Den afsatte produktion skal faktureres af PO'en, således at værdien fastsættes ud fra den stand/værdi varen har, når den forlader PO'en (eller fra producent ved direkte levering til aftagers distributionssted).
- Produkterne kan sælges emballerede og klargjorte, men værdien af forarbejdede produkter i forhold til den første forarbejdning kan ikke indgå i værdifastsættelsen. Tilladt klargøring omfatter blandt andet vask, udskæring, skrælning, afpudsning og tørring, forudsat at produkterne ikke omdannes til forarbejdede frugter og grøntsager.

Der kan ikke gives tilskud til forarbejdet frugt og grønt. Det vil sige, at den ovennævnte klargøring er tilladt, men der må ikke ske en forarbejdning, som omdanner de friske frugter og grøntsager til et andet produkt, eksempelvis konserverede eller tilberedte grøntsager. Se mere om forarbejdet frugt og grønt i bilag 3, hvor listen over forarbejdede frugter og grøntsager er gengivet²⁹.

Der foretages ingen korrektion af referenceomsætningen i referenceperioden som følge af, at medlemmer er udtrådt af PO'en, eller som følge af at nye medlemmer er indtrådt i PO'en i perioden fra afslutningen af referenceperioden og til ansøgningstidspunktet. Ved ansøgningstidspunktet forstås fristen for ansøgning om godkendelse af et driftsprogram³⁰, se afsnit 6.1.

Værdien af den afsatte produktion eksklusiv moms opgøres for hver tolv måneders periode, jf. afsnit 4.4. En statsautoriseret eller registreret revisor skal afgive en attest om, at værdien af medlemmernes afsatte produktion er opgjort korrekt, hvis PO'ens årsrapport ikke er forsynet med revisionspåtegning. Dette betyder, at hvis årsrapporten er gennemgået af en revisor, skal der ikke udfærdiges særskilt erklæring vedrørende referenceomsætning³¹. Referenceomsætningen skal oplyses i en note til årsrapporten. Herudover skal referenceomsætningen dokumenteres og kunne identificeres af Landbrugsstyrelsen. Referenceomsætningen skal præsenteres som PO'ens nettoomsætning, jf. årsrapporten, fratrukket som minimum nedenstående poster:

- PO'ens omsætning af varer som PO'en er anerkendt for, men som ikke er produceret af PO'en selv eller af dens medlemmer, herunder:
  - o Godkendte varer indkøbt af PO'en eller dens medlemmer fra danske producenter, der ikke er medlemmer af PO'en
  - o Godkendte varer indkøbt fra udlandet (import)

²⁷ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 16, stk. 5 og stk. 6.

²⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 20

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del X

³⁰ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 21

³¹ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 16, stk. 5-7

- PO'ens omsætning af øvrige varer, som PO'en ikke er anerkendt for, herunder:
  - o Ikke-godkendte varer produceret af PO'en eller dens medlemmer
  - o Ikke-godkendte varer indkøbt af PO'en eller dens medlemmer
- Emballage, der ikke kan medregnes i referenceomsætningen
- Udgifter til ekstern transport der ikke kan medregnes i referenceomsætningen, se nedenfor.

I avancen på medlemmers produkter kan indgå omkostninger forbundet med intern transport, dog maksimalt op til 300 km³². Ved intern transport forstås transport internt hos producenten og transport fra producent til første distributionssted. De eksterne transportomkostninger kan ikke medregnes i referenceomsætningen og omfatter eksempelvis: videre transport fra første distributionssted og transport ifm. eksport.

Derudover skal PO'en indsende en opgørelse over den totale referenceomsætning, samt opgørelse over det enkelte medlems bidrag til den samlede referenceomsætning³³. Af denne opgørelse skal det fremgå:

- den samlede omsætning for at kunne opgøre referenceomsætningen
- hvert medlems omsætning
- poster der skal være specificeret:
  - o Import, dvs. omsætning genereret af produkter købt i udlandet
  - o Ikke godkendte produkter, dvs. omsætning genereret af produkter der ikke er omfattet af PO-ordningen
  - o Køb fra 3. person, dvs. omsætning genereret af produkter købt i DK, men uden for PO'en
  - o Intern omsætning, dvs. omsætning genereret af produkter købt hos andre medlemmer indenfor PO'en
  - o Andet, dvs. omsætning af produkter der er andre årsager er udtaget af referenceomsætningen.
  - o Andel af transport der skal fraregnes referenceomsætningen, det vil sige omkostninger til henholdsvis ekstern transport og intern transport over 300 km.

Endelig skal PO'en indsende dokumentation via udtræk fra deres regnskabssystem, der dokumenterer beregningen af referenceomsætningen.

Disse opgørelser skal vise, at produkter og omkostningsarter er bogført på separate konti hos PO'en. Samlet skal PO'en dokumentere, at summen af produkter hhv. omkostningsarter stemmer med den samlede opgørelse af referenceomsætningen for alle medlemmer jf. ovenstående opgørelse samt medlemsliste.

Landbrugsstyrelsen vil kontrollere PO'ens referenceomsætning ved godkendelse af et driftsprogram og forud for udbetaling af tilskud.

---

³² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 22, stk. 6, litra b

³³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 17

5. Driftsprogrammers indhold

5.1 Overordnede krav til driftsprogrammers indhold

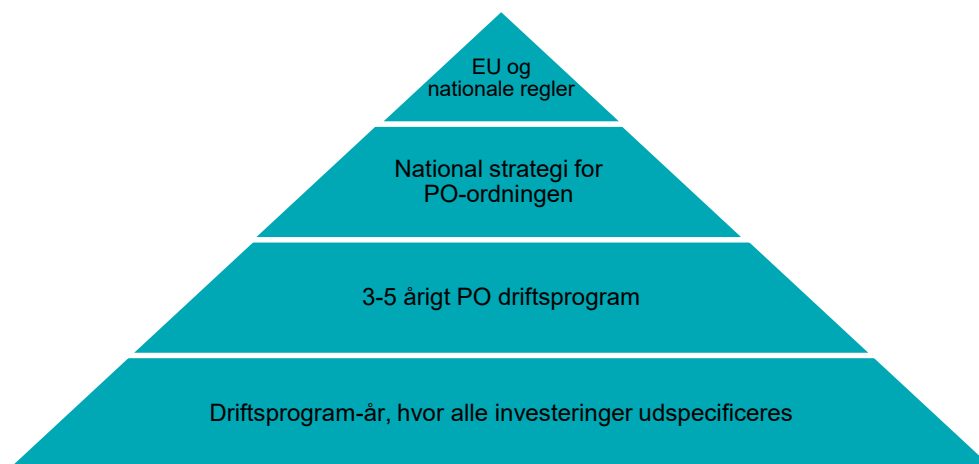
For at være berettiget til tilskud fra EU i PO-ordningen skal driftsprogrammer være i overensstemmelse med den nationale strategi og skal have mindst to af følgende mål³⁴:

- at sikre, at produktionen planlægges og tilpasses efter efterspørgslen, navnlig hvad angår kvalitet og mængde
- at koncentrere udbuddet og afsætningen af medlemmernes produktion
- at optimere produktionsomkostningerne og afkast på investeringer som svar på miljø- og dyrevelfærdskrav og stabilisere producentpriserne

Som alternativ til de ovennævnte mål, kan driftsprogrammerne omfatte to af følgende mål³⁵:

- at planlægge produktionen
- at forbedre produkternes kvalitet
- at øge produkternes handelsværdi
- at iværksætte salgsfremmende foranstaltninger for både friske og forarbejdede produkter
- at fremme miljøforanstaltninger og miljøvenlige produktionsmetoder, herunder økologisk landbrug
- kriseforebyggelse og -styring.

Driftsprogrammerne skal gennemføres både i overensstemmelse med EU og nationale regler samt den nationale strategi. Det betyder eksempelvis, at der skal være en rød tråd fra hver enkelt investering hele vejen op gennem driftsprogrammet til den nationale strategi, alt sammen i overensstemmelse med de gældende regler, se nedenstående figur 1.

Figur 1: Sammenhæng mellem regler, strategi og driftsprogrammer i PO-ordningen

5.2 Balance i driftsprogrammer

For at sikre balance mellem de forskellige foranstaltninger i driftsprogrammerne har Landbrugsstyrelsen i den nationale strategi fastsat, hvor stor en del af driftsfondens budget, der kan anvendes på en enkelt foranstaltning. Reglerne for balance i driftsprogrammerne (balancekravet) fremgår også af PO-bekendtgørelsen nr. 1098 af 01/06/2021, § 14. Det er fastsat, at:

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152, stk. 1, litra c

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 33, stk. 1

- Et driftsprogram skal afse mindst 10 pct. af udgifterne til miljøaktioner (over perioden fra tre til fem år, dvs. i driftsprogrammets løbetid). Miljøaktioner, der fremgår af den gældende miljøpositivliste er tilskudsberettigede, men det er en ikke udtømmende liste, hvorfor der kan søges om tilskud til nye konkrete teknologier og dyrkningsmetoder, forudsat at der foreligger dokumentation for opfyldelse af kravene til miljøeffekt.
- Udgifterne til andelen af aktioner under foranstaltning nr. 1 "produktionsplanlægning" og foranstaltning nr. 2 "produktkvalitet" må tilsammen højst udgøre 80 pct. af den årlige udgiftssum i et driftsprogram.
- Kriseforanstaltninger må højst udgøre en tredjedel af de udgifter, der afholdes inden for rammerne af et driftsprogram (opgøres over hele driftsprogrammets løbetid - tre til fem år).
- Som vejledende grænseværdi må en foranstaltning højst udgøre 50 pct. af de årlige investeringer i et driftsprogram, før investeringerne under foranstaltningen udgør en overvægt. Dette gælder dog ikke foranstaltning nr. 7 "miljøaktioner", der i princippet kan udgøre 100 pct., fordi investeringer indenfor økologi under foranstaltningerne nr. 1 "produktionsplanlægning", nr. 2 "produktkvalitet" og nr. 5 "Uddannelsesaktioner" samlet placeres under foranstaltning 7.

5.3 Krav til beskrivelse af driftsprogrammets indhold

Driftsprogrammerne skal tage udgangspunkt i den nationale strategi og brugen af indikatorer. I den nationale strategi er fastsat indikatorer til aktionerne. Læs mere om indikatorer i afsnit 9.

Driftsprogrammer skal indeholde følgende³⁶:

- En beskrivelse af udgangssituationen, som, hvor det er relevant, er baseret på udgangsindikatorer.
- Der skal redegøres for de mål, der er opstillet for driftsprogrammet, under hensyntagen til produktions- og afsætningsmuligheder.
- Driftsprogrammet skal være i overensstemmelse med den nationale strategi, og det skal forklares, hvorledes driftsprogrammet bidrager til den nationale strategi.
- Der skal redegøres for, hvordan opstillede mål indfries med driftsprogrammet. I beskrivelse af målene skal der angives målbare målsætninger, så det er muligt at kvantificere og dokumentere de fremskridt, som gradvis opnås ved gennemførelsen af driftsprogrammet.
- En bekræftelse af, at programmet er i overensstemmelse med den nationale strategi, herunder at den tilstræbte balance mellem aktiviteterne opfyldes.
- En detaljeret beskrivelse af de foranstaltninger og enkelte aktioner der skal gennemføres. Tilsvarende en detaljeret redegørelse for de midler, der skal anvendes for at nå målene i hvert enkelt driftsprogram-år. Det anføres i beskrivelsen om de forskellige foreslåede foranstaltninger:
  - o eventuelt supplerer og kan ses i sammenhæng med andre foranstaltninger, herunder også foranstaltninger, der finansieres eller er berettigede til tilskud fra andre EU-fonde, og navnlig tilskud til udvikling af landdistrikter. I den forbindelse skal der, hvis det er relevant, også specifikt henvises til foranstaltninger, der er gennemført under tidligere programmer
  - o at de ikke medfører risiko for dobbeltfinansiering fra EU-fonde
  - o programmets varighed, idet alle driftsprogrammer skal løbe fra 3 til 5 år
- De finansielle aspekter:
  - o beregningsmetoden og størrelsen af de finansielle bidrag
  - o proceduren for finansiering af driftsfonden
  - o de oplysninger, der er nødvendige for at begrunde bidrag af forskellig størrelse
  - o budgettet med prisoverslag og tidsplanen for gennemførelse af foranstaltningerne i hvert driftsprogram-år

Ovennævnte omkring risiko for dobbeltfinansiering betyder, at PO'en gerne må søge tilskud til investeringer der supplerer hinanden fra forskellige tilskudsordninger. Det må dog kun ske under klar forudsætning af, at der ikke er risiko for, at der opnås mere end ét tilskud pr. investering.

5.4 Tilskudsberettigede foranstaltninger/aktioner

Den nationale strategi giver en beskrivelse af tilskudsberettigede aktioner fordelt på de otte forskellige foranstaltninger, som fremgår af tabel 1 nedenfor.

³⁶ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 4

Tabel 1. Oversigt over foranstaltninger med de støtteberettigede aktioner.

Foranstaltninger i et driftsprogram	Aktioner
1. Produktionsplanlægning	1.1 Erhvervelse af anlægsaktiver 1.2 Investering i IT 1.3 Driftsplanlægning 1.4 Miljøvenlig, integreret produktion eller kvalitetsforbedrende foranstaltninger
2. Forbedring eller opretholdelse af produktkvalitet	2.1 Indkøb af flerårige certificerede planter 2.2 Investeringer i skånsom håndtering, sortering, klargøring, pakning og opbevaring 2.3 Kontrolfunktioner
3. Forbedring af afsætning og kommunikationsaktiviteter	3.1 Investering i salg over internettet og kommunikation med aftagere 3.2 Salgsfremstød 3.3 Vertikal integration
4. Forskning og forsøgsmæssig produktion	4.1 Forsøgsmæssig produktion 4.2 Forskning, produktudvikling og innovation
5. Uddannelsesaktioner	5.1 Rådgivning 5.2 Kurser og temadage
6. Kriseforebyggelse og krisestyring	6.1 Høstforsikring 6.2 Tilbagekøb fra markedet 6.3 Grøn høst eller undladt høst
7. Miljøaktioner	7.1 Miljøaktioner baseret på økologisk dyrkning* 7.2 Investeringer til fordel for miljøet 7.3 Andre aktioner til fordel for miljøet
8. Andre aktioner	8.1 Generalomkostninger specifikt vedr. driftsprogrammer

* Miljøaktioner baseret på økologisk dyrkning er investeringer, der tager udgangspunkt i aktioner under foranstaltning 1, 2 og 5. Krav til beskrivelse, dokumentation og positiv-/negativ-liste for de pågældende aktioner er også gældende for aktion 7.1. Der oprettes en særskilt aktion under 7.1 i driftsprogrammet for hver aktion under 1, 2 og 5 (se evt. national strategi afsnit 4.7)

Når et samlet driftsprogram tilrettelægges skal der tages udgangspunkt i de aktioner, der er opsummeret i tabel 1 ovenfor.

Det er vigtigt at være opmærksom på hvilke udgifter, der *ikke* er tilskudsberettigede. De ikke-tilskudsberettigede udgifter fremgår af bilag II i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891: "Liste over aktioner og udgifter, der ikke er støtteberettigede under driftsprogrammer, jf. artikel 31, stk. 1".

Omvendt findes der en ikke-udtømmende liste udgifter der *er* tilskudsberettigede. De tilskudsberettigede udgifter fremgår af bilag III i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891: "Ikke-udtømmende liste over aktioner og udgifter, der er støtteberettigede under driftsprogrammer, jf. artikel 31, stk. 1".

Udgifter til leje af udstyr er tilskudsberettiget, hvis det kan godtgøres, at det er et økonomisk berettiget alternativ til køb³⁷. PO'en skal derfor både oplyse udgiften til at leje det pågældende udstyr, og udgiften til at købe det samme

³⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, bilag III, punkt 10

udstyr. I sammenhæng med en vurdering af udgiften til køb, skal der også tages hensyn til reglerne for afskrivning af investeringer, som fremgår af bilag 1 i PO-bekendtgørelsen. PO'en skal forklare, hvad der økonomisk berettiger at leje udstyret frem for at købe udstyret.

De tilskudsberettigede udgifter kan **ikke** omfatte udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud eller tilskud under nationale tilskudsordninger. Det vil eksempelvis sige, at der til en konkret maskine kun kan indhentes tilskud fra én tilskudsordning³⁸.

Under foranstaltning 6 "Kriseforebyggelse og krisestyring" er der opført tre aktionstyper. Det er kun aktioner under 6.1 "Høstforsikring", der evt. kan indgå i driftsprogrammerne uden særlig forudgående proces. Aktionerne 6.2 "Tilbagekøb fra markedet" og 6.3 "Grøn høst eller undladt høst" kan som udgangspunkt ikke indgå i driftsprogrammerne. Muligheden for at medtage aktioner under 6.2 "Tilbagekøb fra markedet" og 6.3 "Grøn høst eller undladt høst" forudsætter en helt særlig krisesituation. Det er en mulighed som Landbrugsstyrelsen kan introducere, når ydre omstændigheder skaber et væsentligt og uforudsigeligt fald i afsætningen. Det vil fremgå på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, såfremt aktionerne "tilbagekøb fra markedet" og "grøn høst eller undladt høst" kan anvendes. Læs mere om kriseforanstaltningerne i afsnit 8 i denne vejledning, eller afsnit 4.6 i den nationale strategi.

5.5 Obligatoriske miljøforanstaltninger

Det er obligatorisk, at PO'ernes driftsprogrammer afsærl minimum 10 pct. af driftsfonden til miljøforanstaltninger. Det stiller krav om gennemførelse af godkendte miljøaktioner, som et centralt element i indsatsen for at minimere frugt- og grøntsagsproduktionens miljøpåvirkning og bidrage til en positiv udvikling på miljøområdet. Kravet om minimum 10 pct. miljøaktioner opgøres som et gennemsnit over det enkelte driftsprogramms varighed på en 3-5 årig periode³⁹.

Teknologier og dyrkningsmetoder, der opfylder kravene til miljøeffekt, fremgår af den såkaldte "Miljøpositivliste for PO'ers driftsprogrammer". Miljøpositivlisten fremgår af bilag 2 i den nationale strategi, og af bilag 2 i PO-bekendtgørelsen. Listen er ikke-udtømmende og således åben for tilføjelse af nye konkrete teknologier og dyrkningsmetoder, forudsat at der foreligger dokumentation for opfyldelse af kravene til miljøeffekt, og at Landbrugsstyrelsen har godkendt det⁴⁰.

Såfremt Landbrugsstyrelsen efter sidste driftsprogram-år konstaterer, at de afholdte udgifter til miljøaktioner ikke udgør mindst 10 pct. af de samlede flerårige udgifter, vil det 3-5 årige driftsprogram som udgangspunkt ikke være tilskudsberettiget. Dette udmøntes ved, at tilskudsudbetalingen reduceres det sidste driftsprogram-år, indtil 10 pct.-kravet er overholdt.

Investeringer, der øger miljøbelastningen, er kun tilladt, såfremt der træffes effektive foranstaltninger til at beskytte miljøet mod belastningen⁴¹.

5.6 Investeringer

Under hver aktion er der mulighed for at foretage flere investeringer. Hver investering skal have et unikt aktionsnummer, som forbliver det samme gennem hele investeringens levetid. Det er muligt via driftsprogrammerne at foretage investeringer eller iværksætte aktioner på PO'ens adresse eller på individuelle medlemmers bedrifter, så længe aktioner/investeringen bidrager til driftsprogrammet's overordnede mål. Der kan ikke foretages investeringer hos medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen eller ikke ejes 90 pct. af PO'en.

---

³⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 9

³⁹ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 14, stk. 1

⁴⁰ National strategi for bæredygtige driftsprogrammer i frugt og grøntsagssektoren i Danmark (December 2018), bilag 2

⁴¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 33, stk. 6

5.6.1 Krav om logbog

Alle investeringer på medlemmers bedrifter skal stå til rådighed for andre medlemmer. Det er PO'ens ansvar at have registreret placeringen af de enkelte gennemførte investeringer (som ofte svarer til en maskine), samt alle produkter de pågældende investeringer anvendes i sammenhæng med. Det enkelte medlem attesterer oplysningerne, når investeringen tages i brug ude på det enkelte medlems bedrift. Attestering kan ske ved underskrift eller via e-mail. Hvis en investering flyttes, udlånes eller udlejes i årets løb, skal der oprettes en logbog. I logbogen skal det fremgå⁴²:

- hvor flyttes investeringen hen (ved flytning forstås at investeringen flyttes mellem cvr-numre)
- hvem der har lånt eller lejet investeringen
- omfang af anvendelsen af maskinen, der hvor den flyttes hen
- alle produkter investeringen anvendes i sammenhæng med

Logbogen med disse oplysninger skal opdateres for hver ændring i årets løb. Logbogen skal følge maskinen, og ved hver ny placering skal PO'en have en opdateret kopi. Anden praksis med logbog forudsætter godkendelse fra Landbrugsstyrelsen.

Krav til logbøger omfatter følgende:

- Logbogen kan både være fysisk eller elektronisk i format, men skal altid følge den pågældende investering.
- Logbogspligt indtræder, så snart en investering flyttes, udlånes eller udlejes. Logbogen skal udfyldes i den forbindelse.
- Logbogen skal udfyldes af det medlem, som er i besiddelse af investeringen, og en opdateret kopi skal sendes til PO'en. I praksis skal der således være en logbog ved investeringen, og PO'en skal være i besiddelse af en kopi af logbogen.
- Logbogen skal indeholde informationer om, hvor investeringen flyttes hen, og hvem der har lånt eller lejet investeringen. Flytning af investeringer på et medlems bedrift, skal fremgå tilstrækkeligt tydeligt til, at investeringen kan lokaliseres ved logbogen. Eksempelvis kan en avlers bedrift være lokaliseret på forskellige matrikler, og det skal derfor fremgå af logbogen, såfremt investeringen flyttes på tværs af den samme avlers matrikler.
- Logbogen skal indeholde oplysninger om, hvilket omfang investeringen er anvendt, samt om alle produkter investeringen anvendes i sammenhæng med.
- Logbogen skal i forbindelse med udlån eller udlejning indeholde information om den pågældende virksomhed, om hvilke produkter investeringen anvendes til, samt CVR-nr. og økologinummer.

Såfremt det ikke fremgår af logbogen, hvad en investering har været anvendt til, kan det betyde reduktion af støttebeløb, såfremt det vurderes, at investeringen har været anvendt til formål, som ikke er støtteberettiget.

PO'er skal hvert år indsende en samlet inventaroversigt i forbindelse med ansøgningen om udbetaling af tilskud, se afsnit 7.

5.6.2 Kollektive investeringer

Hovedformålet med PO-ordningen er at koncentrere udbuddet af produkter gennem PO'erne. Koncentrationen af udbuddet skal medvirke til at styrke producenternes markedsposition over for aftagerne. PO'erne skal koncentrere udbuddet og sikre en så fordelagtig afsætning af medlemmernes produkter som muligt. Det er også vigtigt at gennemføre investeringer, der forbedrer PO'ernes konkurrenceevne, og endelig skal der også investeres i at reducere miljøbelastningen⁴³.

Målet er, at PO'ens medlemmer står sammen som en kollektiv enhed. Dette kollektive princip betyder, at sammensætningen af aktioner i driftsprogrammerne (dvs. de konkrete investeringer og indkøb) skal ske på basis af en kollektiv planlægning. Planlægningen baseres på viden og analyser om produktionspotentialet i PO'en og på afsætningsmulighederne. Den kollektive planlægning skal give alle medlemmer af driftsfonden adgang til at deltage i driftsprogrammerne, og driftsprogrammerne skal sammensættes ud fra de fastsatte strategiske mål. Det er

---

⁴² Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, §23, stk. 3

⁴³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152, stk. 1, litra c

driftsfondens demokratisk valgte bestyrelse, der har ansvaret for, at driftsfonden udnyttes ud fra disse kollektive principper og fælles strategiske mål.

Investeringerne foretages og ejes af PO'erne⁴⁴. For at opfylde de kollektive principper skal mindst 5 pct. finansieres af fællesbidrag, med mindre investeringerne allerede er kollektive. Den resterende finansiering kan bestå af EU-støtte og individuelle bidrag inden for de øvrige støtterammer⁴⁵. For både materielle og immaterielle investeringer på medlemmers bedrifter skal der foretages fællesbidrag på mindst 5 pct. for at sikre at investeringen bliver kollektiv.

Kurser, erfa-møder, kvalitetskontrol hos PO'en, reklame, forskning og udvikling betragtes pr. definition som værende kollektive investeringer, og skal dermed ikke finansieres med 5 pct. fællesbidrag til driftsfonden. Det samme gør sig gældende for materielle investeringer, der er placeret på PO'ens adresse.

5.6.3 Investeringer på medlemmers bedrifter, herunder ejererklæringer og mærkning

For de investeringer, der placeres hos medlemmer, skal PO'en fastsætte et individuelt bidrag fra medlemmet til finansiering af investeringen. Der gælder følgende for fastsættelsen af de individuelle bidrag:

- Maksimum 45 pct. finansiering fra medlemmet af hver enkelt investering. Økologiske aktioner kan finansieres med maksimum 35 pct. finansiering fra medlemmet
- Maksimum 50 pct. finansiering fra EU af hver enkelt investering, undtagen investeringer i økologiske aktioner, der kan finansieres med maksimum 60 pct. finansiering fra EU
- Mindst 5 pct. af en investering på et medlems bedrift skal finansieres af medlemmernes fællesbidrag til driftsfonden, for at sikre opfyldelse af kollektivitetsprincippet.

Ved en investering på et medlems bedrift skal PO'en fastsætte et individuelt bidrag fra medlemmet til finansiering af investeringen. Det bidrag kan maksimalt udgøre 45 pct. af udgiften til investeringen.

Før en investering tages i brug, udarbejdes en ejerforbeholdserklæring, ofte blot benævnt ejererklæring. Ejererklæringen angiver, at investeringen i hele afskrivningsperioden betragtes som PO'ens ejendom. Erklæringen underskrives af medlemmet og PO'en, og skal indeholde følgende:

- investeringsbeløb
- investeringens placering
- medlemsnummer
- medlemmets CVR-nummer
- erklæring om, at kravene i PO-ordningen overholdes
- PO'ens identifikationsnummer
- angivelse af investeringens betegnelse, stelnummer, typenummer m.m. på udstyret
- ejererklæringens varighed

Ejererklæringerne indgår i den kontrol Landbrugsstyrelsen udfører ude hos medlemmerne.

Af investeringerne skal det tydeligt fremgå, at det er PO'ens, dette kan for eksempel være i form af mærkning som viser, at investeringen tilhører PO'en. Det kan eksempelvis være en vejrbestandig mærkat, som er påtrykt:

- PO'ens identifikationsnummer
- medlemsnummer
- aktionsnummer
- hvis investeringen består af planter/træer angives de samme informationer ved skiltning på parcellen ved de plantede rækker

Ved salg og/eller bortforpagtning af medlemmets bedrift kan den nye ejer/lejer overtage forpligtelserne af det tidligere medlem, såfremt den nye ejer/bruger er medlem af PO'en.

De kontrollerende myndigheder skal have adgang til at besigtige alt udstyr, hvortil der er ydet EU-tilskud.

⁴⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 23

⁴⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 27, stk. 2

Investeringer, der er placeret på medlemmers bedrift, afskrives efter de regler, der er anført i bilag 1 i nærværende vejledning, samt i bilag 1 i PO-bekendtgørelsen.

5.6.4 Centraliseret indkøb af investeringer

PO'en er ansvarlig for administrationen af driftsfonden og implementeringen af driftsprogrammet. Det forudsætter, at PO'en spiller en aktiv rolle i forhold til planlægning, valg og indkøb af investeringer. Udgifter til investeringer er alene tilskudsberettigede, hvis PO'en har afholdt dem⁴⁶.

PO'en har pligt til at undersøge mulighederne for alternative udbydere og stordriftsfordele i forbindelse med valg af leverandører til de planlagte investeringer. Når der investeres/indkøbes skal det dokumenteres, at det sker til markedspris, se mere i afsnit 6.2 om retningslinjerne for dokumentation af prisniveau.

5.6.5 Indkøb af brugt udstyr

Køb af brugt udstyr er tilladt. Ved udstyr forstås teknisk udstyr eksempelvis maskiner og inventar. Teknisk udstyr kan ikke være plantemateriale. For at brugt udstyr er tilskudsberettiget, er det et krav, at der foreligger fyldestgørende dokumentation for, at det brugte udstyr ikke er købt med EU-tilskud eller nationalt tilskud i en periode på syv år forud for købet⁴⁷.

Hvis der indgår brugt udstyr i en investering, skal det oplyses i ansøgningen. Der skal redegøres for ejerhistorikken, og det skal dokumenteres af ansøger, at der ikke har været udbetalt nogen form for tilskud i de foregående 7 år. Tabel 2 nedenfor kan anvendes til dokumentation af de oplysninger, der skal sendes til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med dokumentationskravet.

Tabel 2: Informationer ved køb af brugt udstyr:

År forud for købet	Tidligere ejers navn	Tidligere ejers adresse	Tidligere ejers CVR nr.	Er der modtaget tilskud ved køb af udstyret: ja/nej
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Bemærk, at det er fastsat i miljøpositivlisten (bilag 2 til den nationale strategi), at der ved indkøb af udstyr til miljøaktioner **ikke** kan indgå brugt udstyr.

5.6.6 Salg af investeringer med restværdi

I bilag 1 til PO-bekendtgørelsen nr. 1098 af 01/06/2021 fremgår reglerne for afskrivning og værdiansættelse af investeringer, samme regelsæt findes også i bilag 1 til denne vejledning. Disse regler skal bruges i tilfælde af, at en investering sælges før, den er fuldt ud afskrevet.

Hvis der opstår en situation, hvor der er en god grund til at udskifte en investering, inden alle afskrivninger er foretaget, så er det muligt. Det forudsætter, at der sker en korrekt værdiansættelse af investeringens restværdi, og at denne restværdi håndteres korrekt. Der er to mulige situationer:

⁴⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 17, stk. 1

⁴⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, bilag III, punkt 7

- Sælges en investering med restværdi, og den erstattes af en nyere tilsvarende investering med samme formål, så skal restværdien føres tilbage til driftsfonden. Det sker ved, at der modregnes i driftsprogram-
mets udgifter det pågældende år⁴⁸.
- Hvis en investering sælges og ikke erstattes, skal den højeste værdi af enten salgsprisen eller restværdien modregnes i tilskuddet, og støttebeløbet skal inddrives og tilbagebetales til Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL)⁴⁹. Modregningen sker i driftsprogrammet i det år, hvor salget finder sted⁵⁰.

Ved salg af investeringer med restværdi skal skemaet "Afviklede investeringer" udfyldes og indsendes til Landbrugsstyrelsen. Skemaet kan findes på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](#) hvor det benævnes "Bilag 5, Afviklede investeringer". Udover de almindelige informationer, der gør det muligt at identificere, hvilken investering der er tale om, og hvor den findes, så er det vigtigt, at det i skemaet oplyses:

- Investeringens alder
- Tilbageværende afskrivnings-år
- Den opgjorte restværdi
- Hvis den solgte investering erstattes, skal der indsendes dokumentation for, at den er erstattet

---

⁴⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 25

⁴⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 31, stk. 6

⁵⁰ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 25

6. Ansøgning om godkendelse, årlig specifikation og ændring af driftsprogrammer

6.1 Ansøgning om godkendelse af 3-5 årige driftsprogrammer

Driftsprogrammer skal beskrive de vigtige mål, som skal indfries ved at gennemføre driftsprogrammet i løbet af programperioden. Programperioden skal være mindst 3 år og maksimalt 5 år. De vigtige mål defineres ud fra en beskrivelse af, hvilke udfordringer PO'en og medlemskredsen ønsker at løse. I processen med at definere et driftsprogram, er det vigtigt at være opmærksom på "National strategi for bæredygtige driftsprogrammer i frugt- og grøntsagssektoren i Danmark" (strategien). I strategien er de overordnede strategiske aktionsområder udpeget. Det er inden for disse aktionsområder, at PO-ordningen anses for at give størst mulig positiv effekt. Aktionsområderne udgør således rammerne for, hvad der er tilskudsberettiget.

Positive effekter er en øget værdi og forbedret afsætning af de dyrkede produkter, investeringer i effektivisering som bidrager til øget produktivitet og forbedret konkurrenceevne og ikke mindst investeringer til fordel for miljø og klima.

Driftsprogrammerne skal anviser hvilken udvikling der prioriteres, og hvilke mål der skal opnås. Når mål og prioriteringer er på plads, skal PO'en forholde sig til, hvilke investeringer der anses for nødvendige, og derfor planlægges gennemført, i løbet af driftsprogrammernes 3-5 årige programperiode. Der skal allerede ved ansøgning om godkendelse af de 3-5 årige driftsprogrammer gives en overordnet beskrivelse med budget overslag, der knytter sig til de planlagte investeringer.

Det er vigtigt, at der er en tydelig sammenhæng mellem den overordnede beskrivelse i det 3-5 årige driftsprogram både opad til den nationale strategi og nedad til de enkelte investeringer, der planlægges gennemført i de enkelte driftsprogram-år. Ansøgning om godkendelse af 3-5 årige driftsprogrammer skal være opbygget på den måde, som er beskrevet i det foregående afsnit 5. Oversigten over obligatoriske skemaer findes forrest i vejledningens afsnit 1.1.

Efter modtagelse af driftsprogrammet inklusive budget, bliver det gennemgået af Landbrugsstyrelsen. I denne fase vil Landbrugsstyrelsen evt. bede om yderligere informationer. Efter gennemgang af de enkelte foranstaltninger og aktioner vil Landbrugsstyrelsen meddele enten godkendelse eller afvisning af driftsprogrammet⁵¹.

Landbrugsstyrelsen meddeler godkendelse, såfremt driftsprogrammet vurderes at kunne opfylde de formål der er fastsatte i forordning 1308/2013 samt artikel 31 i forordning 2017/891. Landbrugsstyrelsen kan godkende driftsprogrammer, med betingelse af, at PO'en foretager nødvendige ændringer til driftsprogrammet.

Landbrugsstyrelsen kan afvise et driftsprogram, såfremt det vurderes ikke at leve op til de krav, der er fastsat i ovennævnte forordningsgrundlag samt i § 15 i PO-bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen kan afvise driftsprogrammer, såfremt påkrævede oplysninger ikke er afgivet, hvis udgifterne i driftsprogrammet ikke er velbegrundet eller rimelig, eller hvis ansøger har givet urigtige eller vildledende oplysninger.

Ansøgning om godkendelse af det 3-5 årige driftsprogram skal fremsendes elektronisk til Landbrugsstyrelsen til projekttilskud@lbst.dk. **Ansøgningsfristen er den 15. oktober.** Samme ansøgningsfrist gælder for ansøgning om godkendelse af de årlige specificerede driftsprogram-år.

Bemærk, at Landbrugsstyrelsen skal have modtaget ansøgningerne i sin helhed inkl. alle bilag inden udløb af den 15. oktober for at modtagelsen er rettidig. Overskrides ansøgningsfristen, betragtes ansøgningen som ugyldig.

⁵¹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 33

Hvis der opstår uforudsete problemer med at nå denne frist, kan Landbrugsstyrelsen i særlige tilfælde dispensere. Dispensation fra ansøgningsfristen forudsætter ansøgning om dette **forud** for ansøgningsfristens udløb⁵².

De enkelte driftsprogram-år gennemføres i perioden 1. januar til 31. december.

Landbrugsstyrelsen træffer beslutning om godkendelse af driftsprogrammet og budget senest den 15. december i det år, hvor det er forelagt. Landbrugsstyrelsen kan dog udskyde denne frist til senest den 20. januar året efter, ansøgningen er indgivet⁵³.

I tilfælde af, at der er behov for at ændre de 3-5 årige driftsprogrammers indhold og varighed, er det muligt at søge om godkendelse af dette⁵⁴. Det kan være relevant, hvis der er ændringer i udviklingen i forhold til de vurderinger, der lå til grund ved udfærdigelsen af det 3-5 årige driftsprogram.

6.2 Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation

For hvert af de 3-5 år i driftsprogrammerne – driftsprogram-årene - skal der udarbejdes en ansøgning. Her skal der være en tydelig sammenhæng mellem, hvad der søges om tilskud til, og hvad der er godkendt i det overliggende 3-5 årige driftsprogram, jævnfør afsnit 5.1.

Landbrugsstyrelsen skal have modtaget ansøgningen senest **15. oktober** i året før det år, hvor driftsprogrammet gennemføres.

I ansøgningen udspecificeres alle de planlagte udgifter for det kommende år. Nedenfor gennemgås retningslinjerne for den dokumentation, der skal indgå. Dokumentationen er vigtig som grundlag for, at Landbrugsstyrelsen kan vurdere udgifternes rimelighed.

For alle afholdte udgifter gælder, at PO'en på udbetalingstidspunktet skal kunne dokumentere udgiften ved faktura eller kvittering, som PO'en skal indsende sammen med udbetalingsanmodningen.

Som led i den demokratiske proces ifm. fastlæggelse af indholdet i det kommende driftsprogram-år, skal PO'en skriftligt orientere alle medlemmer om det påtænkte indhold af driftsprogrammet. Kopi af denne udsendte orientering skal indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation, se også afsnit 3.7.

6.2.1 Udgifternes rimelighed

PO'en skal i ansøgningen om godkendelse af det enkelte driftsprogram-år udspecificere alle udgiftsposter i de planlagte aktioner. Ved udspecificering menes, at PO'en skal beskrive og forklare udgiftsposterne i detaljer. PO'en skal for alle udgiftsposter dokumentere, at der er tale om rimelige udgifter/priser⁵⁵. Landbrugsstyrelsen skal på denne baggrund vurdere, om udgifterne er rimelige. Hvis der ikke forelægger udspecificering og tilstrækkelig dokumentation, så kan Landbrugsstyrelsen ikke vurdere om udgifterne er rimelige, og må i så fald afvise de pågældende udgifter.

6.2.2 For udgifter over 50.000 kr. skal der foreligge to tilbud:

Ved alle udgifter over 50.000 kr. skal PO'en sende mindst to sammenlignelige tilbud. På baggrund af tilbuddene skal det være muligt at fastslå, at prisen på det tilbud der vælges, svarer til markedsprisen for den pågældende vare eller ydelse.

---

⁵² Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 12, stk. 1-3

⁵³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 33

⁵⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 34, stk. 1

⁵⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 2, stk. 7

Når der foreligger to sammenlignelige tilbud kan der som udgangspunkt kun opnås tilskud til det billigste tilbud. Hvis der dog fremgår en velbegrunnet begrundelse for at opnå tilskud til det dyreste af de to tilbud, kan der gives tilskud hertil. En velbegrunnet begrundelse kan eksempelvis være, hvis det dyreste tilbud er fra samme fabrikant som nuværende ejet udstyr, og dermed gør samspillet mellem udstyret mere fordelagtigt. Det kan også være, at det dyrere tilbud skaber bedre arbejdsmiljø eller er nemmere og billigere at få serviceret fremadrettet samt eksempelvis at skaffe eventuelle reservedele til.⁵⁶

På tidspunktet for ansøgning om godkendelse af det enkelte driftsprogram-år skal tilbuddene anvendes til at fastsætte et godkendt budget for projektet. På udbetalingstidspunktet kan alene faktiske udgifter, som fremgår af fakturaer fra leverandør, indgå ved beregning af tilskuddet.

PO'en må ikke kunstigt opdele sine udgifter til en investering i mindre dele for dermed at komme under beløbsgrænsen for, hvornår der er krav om at sende to tilbud.

Hvis PO'en sender to tilbud, hvor det fremgår, at den ene tilbudsgiver køber teknologien af den anden tilbudsgiver med henblik på at videresælge, bliver købet ikke konkurrenceudsat, og det betragtes som, at om PO'en kun har indhentet ét tilbud. Hvis det er muligt, skal PO'en derfor vedlægge et tilbud fra en leverandør, som udbyder en tilsvarende teknologi eller en teknologi med samme formål. Hvis det ikke er muligt, skal PO'en redegøre for, hvorfor der kun er indhentet ét tilbud, se nærmere i afsnit 6.2.6.

6.2.3 Udgifter på og under 50.000 kr.:

Ved udgifter til indkøb af varer og ydelser, hvor prisen på ansøgningstidspunktet er og forventes at være på eller under 50.000 kr., er der ikke krav om at PO'en skal indsende to tilbud. Landbrugsstyrelsen skal dog stadig vurdere, om priserne er rimelige, derfor skal der indsendes mindst et tilbud til dokumentation af udgifter på og under 50.000 kr., som vurderes ved ansøgningen. PO'en skal efterfølgende kunne dokumentere udgiften ved faktura, kvittering eller lignende.

6.2.4 Krav til tilbud

Tilbuddene skal være sammenlignelige, dette beskrives nærmere i afsnit 6.2.5. For at Landbrugsstyrelsen kan vurdere om tilbuddene er sammenlignelige, skal tilbuddene omfatte en række oplysninger.

Et tilbud fra en udbyder/leverandør skal indeholde:

- Hvem tilbuddet er givet til
- Leverandørens CVR-nr.
- Leverandørens navn, adresse mv.
- Dato
- Beskrivelse af, hvad der leveres (hvilket udstyr (herunder model), hvilke materialer, hvilken opgave/formål)
- Oplysning om mængden af det leverede
- Prisen pr. stk. og samlet for det leverede
- Beskrivelse af, hvad der evt. er inkluderet i leverancen og prisen, f.eks. installering, levering, oplæring af personale i brug af maskinen mm.
- Eventuelle rabatter, generelle prisnedslag og byttepris
- Angivelse af, om prisen er med eller uden moms

Bemærk tilbuddene skal foreligge på dansk, engelsk eller tysk, se nærmere i afsnit 6.2.6.

Tilbud er kun gyldige, hvis de er udstedt til PO'en.

---

⁵⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, §15, stk. 3

Hvis der i tilbuddet alene er angivet en byttepris, er det ikke muligt at vurdere prisen på varen eller tjenesteydelsen. Derfor skal PO'en oplyse, hvad der er indeholdt i bytteprisen. Det kan eksempelvis være en brugt marksprøjte til X kr.

Der skal være tale om reelle tilbud fra en leverandør, dvs. at leverandøren har til hensigt at sælge den pågældende vare til den oplyste pris.

6.2.4.1 Afhængighed

Hvis der er afhængighed mellem ansøger og tilbudsgiver, eller mellem tilbudsgiverne, kan der være en risiko for, at prisen for en vare eller tjenesteydelse bliver kunstigt høj. PO'en skal derfor indhente to tilbud fra leverandører, som er uafhængige af hinanden og af PO'en og dens medlemmer, herunder også uafhængige af medlemmer, der har en økonomisk interesse i den investering, der gives tilbud på,

Med afhængighed menes, at der er et sammenfald af interesser mellem parterne. Det kan være økonomisk interesse (f.eks. virksomheder med samme ejer) eller personlig interesse (familie eller nære venner). I ansøgningen om tilsagn om tilskud skal ansøger oplyse, om tilbudsgiverne er uafhængige af ansøger og – efter ansøgers bedste overbevisning – uafhængige af hinanden.

Parter, som anses for afhængige, er eksempelvis:

- Virksomheder, der helt eller delvist er ejet af samme person eller personer
- En virksomhed, der ejer en anden virksomhed (f.eks. moder- og datterselskab)
- Øvrige koncernforbundne virksomheder
- Virksomheder, som har en bestemmende indflydelse i andre virksomheder (uden at de er ejet heraf eller koncernforbundne)
- Ægtefæller eller anden nærtstående familie
- Nære venskabelige forhold
- Ansættelsesforhold

Det er dog efterfølgende – når projektet gennemføres - tilladt at vælge en leverandør, som er nærtstående, se nærmere i afsnit 7.3.

6.2.5 Tilbuddene skal være sammenlignelige

Tilbuddene skal som nævnt ovenfor bruges til at dokumentere om priserne er rimelige, dvs. at de ligger på niveau med markedsprisen. For at tilbuddene er brugbare, skal de være sammenlignelige, og følgende skal være opfyldt:

- Leverandørerne skal have forskellige CVR-nr.
- Leverandørerne skal være uafhængige (se ovenfor under krav til tilbud)
- Tilbuddene skal omfatte den samme vare, tjenesteydelse eller varer, der opfylder samme formål, så prisen kan sammenlignes.
- Hvis prisen i de to tilbud afviger væsentligt fra hinanden, bedes det angivet hvilke udgiftsposter, der er skyld i, at tilbuddene ikke er enslydende.
- Hvis det ene tilbud indeholder poster/elementer, som det andet tilbud ikke gør, skal det være muligt at trække udgiften for disse poster fra, så priserne kan sammenlignes. To tilbud på varer, der opfylder samme formål, vil ikke nødvendigvis indeholde samme poster eller elementer, men skal dog stadig være sammenlignelige. For to tilbud med samme varer eller tjenesteydelser skal tilbuddene indeholde samme poster og elementer, så de er direkte sammenlignelige. Hvis eksempelvis det ene tilbud indeholder udstyr og installering af dette udstyr, og det andet tilbud kun indeholder selve udstyret uden installering, skal prisen for installering oplyses separat på tilbuddet, så det er muligt at sammenligne prisen på selve udstyret.

Tilbuddene skal være tilstrækkeligt detaljerede til, at Landbrugsstyrelsen kan vurdere, om de er sammenlignelige. Hvis PO'en f.eks. søger om tilskud til en pumpe, så må PO'en gerne få tilbud på to forskellige mærker, men funktionen på de to pumper skal være sammenlignelig.

6.2.6 Der findes kun én leverandør, så der kan ikke forelægges to tilbud

Hvis en budgetpost vedrører en vare eller ydelse, der er så speciel, at der kun er én udbyder/leverandør, skal PO'en vedlægge det indhentede tilbud sammen med en forklaring på, hvorfor der kun er indhentet ét tilbud⁵⁷. Hvis der ikke foreligger nogen dokumentation eller forklaringer på, at der kun foreligger ét tilbud kan Landbrugsstyrelsen afvise investeringen som tilskudsberettiget.

Som led i vurderingen af, at der kun er én leverandør på markedet af den pågældende teknologi eller vare, kan det være nødvendigt at kigge på markeder uden for Danmarks grænser og undersøge mulighederne i Europa. Findes der en leverandør på f.eks. det tyske eller hollandske marked, kan PO'en være forpligtet til også at indhente tilbud fra denne, hvis det vurderes, at vedkommende ville kunne levere på det danske marked. I forbindelse med udenlandske tilbud anbefales PO'en at bede tilbudsgiver om at afgive tilbuddet på engelsk eller tysk. Hvis tilbuddene ikke foreligger på dansk, engelsk eller tysk, skal der vedlægges en oversættelse til dansk, engelsk eller tysk. Det er PO'ens ansvar som ansøger at afdække markedet og at dokumentere, at der kun findes én leverandør af lige netop den teknologi eller vare.

Hvis PO'en ikke mener, der er nogen alternativ leverandør, kan der som dokumentation sendes en redegørelse, som afdækker status på markedet i og uden for Danmark med navns nævnelse på de virksomheder, som kan være i helt eller delvis konkurrence med den virksomhed, der menes at være eneleverandør, og med angivelse af, hvorfor de pågældende virksomhed(er) ikke menes at kunne levere et sammenligneligt produkt.

Der kan også være tale om, at der investeres i en specialkonstrueret maskine, som kun kan leveres af én leverandør hvilket medfører at der kun foreligger ét tilbud. Her er det vigtigt, at leverandøren dokumenterer, at der er tale om en specialkonstrueret maskine, som vedkommende er den eneste, der kan levere.

I vurderingen vil der navnlig lægges vægt på, om PO'en har afsøgt markedet i tilstrækkeligt omfang. Samtidig vil det vurderes, om den dokumentation, PO'en har sendt, er tilstrækkeligt grundig og objektiv til, at der kan træffes en afgørelse om, at udgiften kan godkendes som tilskudsberettiget.

6.2.7 Særlig om udgifter til konsulentbistand, herunder rammeaftaler for rådgivningsydelser

Kravet, om at PO'en skal sende to tilbud for udgifter over 50.000 kr., gælder også for udgifter til konsulentbistand.

Konsulentbistand vil typisk være rådgivning ude hos producenterne/medlemmerne. Rådgivning som aktion underbygges af en rammeaftale mellem PO'en og udbyder. Aftaler mellem medlem og udbyder er ikke støtteberettigede.

Rammeaftalen skal være i overensstemmelse med, og alene omfatte, den godkendte aktion i driftsprogrammet. Den skal specificere hvilke tjenester og hvilken af medlemmernes produktion, der er omfattet af aftalen. Da flere grøntsager og enkelte frugter ikke er omfattet af forordningen, er det utilstrækkeligt, at en rammeaftale f.eks. omfatter "produktion af grøntsager".

Rammeaftalen skal kunne genfindes i underskrevet tilstand hos PO'en. Der skal vedlægges en kopi af den underskrevne rammeaftale ved ansøgning om udbetaling.

Hvis rådgivningen kun omhandler dyrkning og produktion af økologiske produkter, og der foreligger økologiautorisation, er det muligt at opnå 60 pct. i tilskud til indkøbet af rådgivningen. Økologiautorisation skal kunne fremvises for alle deltagere og specificerede rammeaftaler, som kun retter sig mod netop disse producenter.

Den forhøjede tilskudsprocent til rådgivning indenfor økologi skal omfatte rådgivning indenfor et eller flere af følgende emner:

- Jordbearbejdnings- og dyrkningsmetoder der bevarer eller øger jordens indhold af organiske stoffer, øger jordbundens stabilitet og biodiversitet og forhindrer jordpakning og jorderosion.

---

⁵⁷ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 12, stk. 6

- Fokus på at bevare og øge jordens frugtbarhed og biologiske aktivitet ved flerårig sædskifte, der omfatter bægplanter og andre grøngødningsafgrøder, og udbringning af husdyrgødning eller organisk materiale, begge helst komposteret, fra økologisk produktion.
- Forebyggelse af eller reduktion i belastningen af miljøet.
- Forebyggelse af afgrødeskader forårsaget af skadegørere, sygdomme og ukrudt som bygger på beskyttelse vha. naturlige fjender, valg af arter og sorter, sædskifte dyrkningsmetoder og termiske processer.

For at der kan udbetales 60 pct. tilskud på baggrund af faktura for rådgivning til økologi, skal det specificeres på faktura og i oversigter, hvilke af de ovenstående emner, der er faktureret for rådgivning til. Udover ovenstående liste af emner, kan der også indgå rådgivning i andre emner relateret til økologisk dyrkning.

Faktura fra udbyderen af rådgivningsydelserne skal henvise til rammeaftalen og specificere, hvilke ydelser der er leveret til hvilket medlem. PO'ens dokumentation for betaling skal kunne knyttes til ovenstående faktura og skal som altid holdes adskilt fra andre betalinger og udgifter.

I forbindelse med ansøgning om udbetaling udarbejder PO'en en oversigt over hvilke faktura og betalingsbeviser, der er omfattet af rammeaftalen. Der skal være overensstemmelse mellem rammeaftale, faktura, betaling og oversigt.

Uspecificerede faktura og faktura der helt eller delvist omfatter andre udbydere, produkter eller tjenester, end hvad der er specificeret i rammeaftalen er ikke støtteberettigede. Det er PO'ens ansvar at alle faktura, der er omfattet af ansøgning om udbetaling, overholder disse krav.

I Landbrugsstyrelsens vurdering af, om timeprisen for konsulentbistand er rimelig, vil der indgå en vurdering af, om timeprisen er på markedsvilkår, om der er tale om specialistviden, transport fra udlandet, antal rådgivningstimer mv. I udregningen af timepris indgår eksempelvis frokost og transport. Landbrugsstyrelsen vurderer for eksempel, om timepris er rimelig i forhold til andre rådgivningsvirksomheders timelønssatser som anvendes i forbindelse med driftsprogrammerne. Såfremt Landbrugsstyrelsen vurderer, at timeprisen er usædvanligt høj, kan PO'en blive bedt om at redegøre herfor. Såfremt Landbrugsstyrelsen herefter fortsat vurderer, at timeprisen er urimeligt høj, kan det medføre at udgiften ikke er tilskudsberettiget.

6.3 Ændringer af driftsprogrammet i det enkelte driftsprogram-år

Undervejs i gennemførelsen af driftsprogram-året kan der opstå behov for i større eller mindre grad at ændre på de godkendte investeringer. En ændring skal være velbegrundet, og af ansøgning om ændringen skal det beskrives, hvordan den ændrede eller helt nye investering hænger sammen med at indfri målene i driftsprogrammet. Hvis en ændring ikke hænger sammen med driftsprogrammet, kan Landbrugsstyrelsen afvise at godkende ændringen.

Ændringer af driftsprogrammerne skal godkendes af Landbrugsstyrelsen. Der er to muligheder for at søge om godkendelse af ændringer:

- Ansøgning om forhåndsgodkendelse af ændringer
- Ændringer iht. 20 pct.-reglen

6.3.1 Ansøgning om forhåndsgodkendelse af ændringer

Ansøgning om forhåndsgodkendelse af ændringer skal indsendes til Landbrugsstyrelsen på det ansøgnings-skema, der er tilgængeligt på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, inden for følgende perioder⁵⁸:

- 1) 1.-15. marts
- 2) 1.-15. august
- 3) 15. oktober – 1. november

Den sidste ansøgning om ændring skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest den 1. november i det pågældende år, hvor driftsprogrammet gennemføres.

⁵⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 13, stk. 2

Ved ansøgning om ændring gælder samme krav om dokumentation af forventede udgifter som ved ansøgning om godkendelse af den årlige driftsprogram, se afsnit 6.2.2 og 6.2.3 ovenfor. For alle ændringer er det vigtigt, at der skal være en klar sammenhæng til driftsprogrammet. Der skal være en klar sammenhæng fra hver enkelt investering til de mål der er fastsat i driftsprogrammet. Der kan eksempelvis opstå en ændret markedssituation, som giver anledning til en velbegrunder justering af produktionskapaciteten. Her er det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen modtager information om baggrunden for ændringen, udover hvad ændringen går ud på, og hvordan det i øvrigt håndteres.

Ændringer i driftsprogrammet må ikke iværksættes uden forudgående godkendelse af Landbrugsstyrelsen. Det vil sige at ændringer, kun må omfatte aktioner, der endnu ikke er gennemført eller betalt med undtagelse af afsnit 6.3.2.

6.3.2 Ændringer der gennemføres uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen

Der er mulighed for at gennemføre ændringer uden forhåndsgodkendelse ved brug af 20 pct.-reglen. Reglen giver mulighed for, at ændringer kan iværksættes uden forudgående godkendelse af Landbrugsstyrelsen, dog forudsat visse betingelser herunder at ændringerne foretages for PO'ernes egen regning og med risiko for, at ændringerne ikke kan godkendes af Landbrugsstyrelsen⁵⁹.

Ændringer uden forhåndsgodkendelse omfatter ændringer, hvor udgifter til de enkelte foranstaltninger i driftsprogrammet overskrider med maksimalt 20 pct. og forudsat:

- at tilskudsloftet på 4,1 pct. ikke overskrider (om tilskudsloft se afsnit 4.2.)
- at der før iværksættelsen er indsendt ansøgning om ændringen til Landbrugsstyrelsen, og
- at ændringer der foretages efter den 1. november alene omfatter ændringer i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer

Fordelen ved at anvende 20 pct.-reglen er, at ændringer kan iværksættes umiddelbart efter, at der er indsendt en ansøgning til Landbrugsstyrelsen.

Bemærk at muligheden for at foretage ændringer uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen efter den 1. november, alene omfatter ændringer i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer. Det er dermed ikke muligt at introducere nye investeringer efter 1. november.

Ansøgninger om ændringer, i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer, som indsendes efter den 1. november, skal af Landbrugsstyrelsen være behandlet senest den 20. januar det efterfølgende år.

---

⁵⁹ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 13, stk. 5

7. Ansøgning om delvis/slut udbetaling

7.1 Delvis udbetaling

PO'en kan indgive en årlig ansøgning om delvis udbetaling af de udgifter, der er afholdt indtil den 1. september, dækkende perioden 1. januar til 31. august. Ansøgning skal være modtaget af Landbrugsstyrelsen senest den 1. september i det pågældende år⁶⁰.

Betalingen i forbindelse med ansøgninger om delvise udbetalinger må ikke overstige 80 pct. af de udgifter, som allerede er afholdt i forbindelse med driftsprogrammet for den pågældende periode⁶¹.

Oversigten over obligatoriske skemaer, som skal bruges ved ansøgning om en delvis udbetaling, findes i afsnit 1.1 af denne vejledning.

7.2 Slut-udbetaling af tilskud

Ansøgninger om slut-udbetaling af EU-tilskud eller resttilskud indsendes senest den 15. februar året efter det driftsprogram-år, som ansøgningerne vedrører. Landbrugsstyrelsen kan i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde acceptere ansøgninger om slut-udbetalinger, der indgives efter 15. februar. Ved modtagelse af ansøgning efter den 15. februar reduceres tilskuddet med 1 pct. for hver dag, ansøgningsfristen overskrides⁶².

Landbrugsstyrelsen udbetaler det årlige tilskud eller resttilskud til driftsprogrammer senest den 15. oktober i året efter det år, programmet er gennemført. Der vil alene være tale om resttilskud i de tilfælde, hvor PO'en har modtaget en delvis udbetaling.

7.3 Afholdelse af udgifter

Udgifter til driftsprogrammet, der medtages i den årlige ansøgning om tilskudsudbetaling, skal betales i driftsprogramåret, med mindre PO'en har fået bevilliget udsættelse for betaling til senest den 30. april året efter. PO'en kan søge om udsættelse, hvis følgende kan dokumenteres:

- foranstaltningerne kunne ikke gennemføres senest den 31. december i året for driftsprogrammet's gennemførelse af årsager, som ikke kan tilskrives den pågældende PO
- foranstaltningerne kan gennemføres senest den 30. april det følgende år
- der indgår til stadighed et tilsvarende bidrag fra PO'en i driftsfonden

Anmodningen om udsættelse for betaling skal være Landbrugsstyrelsen i hænde senest den 31. januar. Faktura og eventuel anden dokumentation for, at udgiften ikke kunne afholdes før årsskiftet, vedlægges anmodningen om udsættelse. Forsinket betaling skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, inden udgiften afholdes, og inden ansøgning om udbetaling af tilskud for udgiften indsendes. Når udgiften er afholdt, skal betalingsdokumentationen hurtigst muligt indsendes til Landbrugsstyrelsen⁶³.

De afholdte udgifter skal dokumenteres med kopi af faktura. Fakturaer skal indeholde:

- PO'ens navn og adresse

---

⁶⁰ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 17, stk. 2

⁶¹ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 12, stk. 3

⁶² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 9, stk. 4

⁶³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 9, stk. 3

- Fakturaudsteders navn, adresse og CVR-nr. (eller CPR-nr. hvis CVR-nr. ikke findes)
- Fakturadato
- Beskrivelse af leverancen (hvilket udstyr (herunder model), hvilke materialer, hvilken opgave)
- Oplysning om mængden af det leverede
- Betalingsdato
- Bankoplysninger
- Betalings ID – betalingsinformation om fakturaudsteders kontonummer og faktura nr.
- Momsgrundlaget, dvs. beløb ekskl. moms, momsbeløbet, beløb inkl. moms
- Eventuelle rabatter, prisnedsslag og byttepris (om byttepris se af 6.2.4)

Som nævnt i afsnit 6.2.4.1, må priser for en given vare eller ydelse ikke være påvirket af sammenfald af interesser mellem sælger og køber, dvs. at udvekslingen af varer skal ske fuldt ud som på det frie marked under fuld konkurrence.

Hvis tilskudsmodtageren (PO'en) og leverandøren er afhængige parter, og hvis investeringen/tjenesteydelsen ikke er omfattet af udbudsreglerne, udbetales kun tilskud til kostprisen (jf. de almindelige EU-retlige principper om økonomiske forsvarlig forvaltning og principperne i EU's statsstøtteregele), og hvis kostprisen ikke kan findes, nedsættes prisen med 25 pct. Kostprisen er den faktiske afholdte og betalte nettoudgift hos den part, som leverer varen/ydelsen. PO'en skal derfor vedlægge dokumentation for kostprisen, når der søges om udbetaling af tilskud. Hvis kostprisen ikke kan dokumenteres, vil prisen nedsættes ud fra en skønsmæssig vurdering. Hvis det ikke er muligt at vurdere kostprisen skønsmæssigt, vil prisen nedsættes med 25 pct.

7.4 Årlig rapportering fra producentorganisationerne

Til brug for Landsbrugsstyrelsens afrapportering til EU-Kommissionen stilles der krav om, at PO'erne indsender forskellige informationer. Til dette brug findes der på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](#). "Bilag 7a, Endelig rapportering kvalitativ" og "Bilag 7b, Endelig rapportering kvantitativ", samt "Bilag 8, Årlig rapportering". De nævnte bilag skal indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med ansøgning om udbetaling⁶⁴.

---

⁶⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 21

8. Ansøgning om kriseforanstaltninger

Kriseforanstaltninger omfatter tilskud til frugt- og grøntsagssektoren i forbindelse med en afsætningskrise. Landbrugsstyrelsen kan give særligt tilskud til kriseforanstaltninger, som fastsat i national strategi (se evt. national strategi afsnit 4.6)⁶⁵.

Det er kun aktionen "høstforsikring" som kan indgå i PO'ens driftsprogram. Aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller undladt høst" kan introduceres i særlige krisesituationer af Landbrugsstyrelsen, når ydre omstændigheder skaber et væsentligt og uforudsigeligt fald i afsætningen. Det vil fremgå på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, såfremt aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller undladt høst" kan anvendes.

Såfremt Landbrugsstyrelsen introducerer aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller undladt høst", kan anerkendte PO'er forhåndsanmelde og søge om tilskud til kriseforanstaltninger⁶⁶. Nærmere information om forhåndsansøgning og ansøgning samt dertilhørende skemaer, vil fremgå på Landbrugsstyrelsens hjemmeside hvis Landbrugsstyrelsen vælger at aktivere de nævnte kriseforanstaltninger⁶⁷.

---

⁶⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 28

⁶⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 29

⁶⁷ Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 30

9. Indikatorer

Det er obligatorisk, at PO'er ved udarbejdelsen af driftsprogrammer beskriver udgangssituationen, der, hvis det er relevant, er baseret på de fælles udgangsindikatorer⁶⁸.

Indikatorerne er det redskab, som skal benyttes til at vurdere fremskridt, effektivitet og gennemslagskraft af de iværksatte driftsprogrammer. Den årlige rapportering fra PO'erne, se ovenfor i afsnit 7.4, skal på grundlag af indikatorer angive fremskridtene under det enkelte driftsprogram⁶⁹.

Hensigten med indikatorerne er, at man i højere grad kan måle effekten af et tiltag og ikke bare omkostningerne. Ved f.eks. at opgøre hvor mange medlemmer der deltager, udviklingen i arealet med frugt og grønt, hvor store udgifterne er, og hvor meget produktionen øges i forbindelse med en bestemt aktion, får man et målbart indtryk af aktionens værdi og gennemslagskraft. Indikatorerne kan dermed ansues som målbare oplysninger, der giver et bedre grundlag at vurdere driftsprogrammerne på.

Den nationale strategi opererer med fem slags indikatorer, der udgør det fælles sæt af resultatindikatorer. De tre første indikatorer måler effektiviteten af de enkelte aktioner, mens de to sidste mere overordnet vurderer effektiviteten af hele driftsprogrammet.

- Inputindikator: investeringen i en aktion i kr.
- Outputindikator: omfanget af en aktion – f.eks. antallet af deltagere i aktionen
- Resultatindikator: kvantificeringen af aktionens resultat – f.eks. reduktionen af pesticid pr. hektar
- Effektindikator: tilstanden på indsatsområdet efter gennemførelse af driftsprogrammet – f.eks. skønnet ændring i PO'ens samlede vandforbrug. Referencen for ændring er udgangsindikatoren ved programmets start, se nedenfor.
- Udgangsindikator: Tilstanden på indsatsområdet ved driftsprogrammets begyndelse – f.eks. værdien af den samlede produktion før et produktionsfremmende tiltag. Indledningsvis bruger man udgangsindikatorerne til at vurdere udgangssituationen, behovet for den planlagte aktion og de muligheder, den medfører. Senere sammenligner man udgangsindikatorer med effektindikatorer for at måle, hvilke forandringer man opnåede med driftsprogrammet.

Det er derfor nødvendigt, at PO'en løbende indsamler en række data før, under og efter gennemførelsen af hver enkelt aktion.

Anvendelsen af indikatorer er beskrevet i den nationale strategi afsnit 4 "Driftsprogrammernes mål og resultatindikatorer".

Driftsprogrammer skal være i overensstemmelse med den nationale strategi, også hvad angår indikatorer. PO'erne skal etablere et system til indsamling, registrering og opbevaring af oplysninger til udarbejdelse af relevante indikatorer for overvågning og evaluering af driftsprogrammerne⁷⁰.

---

⁶⁸ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 4, stk. 1, litra a

⁶⁹ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 21

⁷⁰ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 57, stk. 1

10. Overvågning og evaluering

PO'erne skal sikre overvågning og evaluering af deres driftsprogrammer ved at etablere et system til indsamling, registrering og opbevaring af oplysninger til udarbejdelse af relevante indikatorer⁷¹. Overvågningen skal sigte mod at vurdere de fremskridt, der gøres med at opfylde de specifikke mål for driftsprogrammet.

Resultaterne af overvågningen og evalueringen benyttes til at:

- kontrollere kvaliteten af programmets gennemførelse
- påvise eventuelle behov for justeringer eller revurdering af driftsprogrammet med henblik på at nå de mål, der er opstillet for det, eller at forbedre programmets forvaltning, herunder dets økonomiske forvaltning
- bidrage til opfyldelsen af rapporteringskravene i forbindelse med driftsprogrammets gennemførelse
- Resultaterne af overvågningen beskrives i den årlige rapport, som PO'en skal indsende til Landbrugsstyrelsen, se afsnit 7.4

PO'erne skal efter anmodning fra Landbrugsstyrelsen forelægge enhver relevant oplysning, der er nødvendig for udarbejdelsen af den årlige rapport, der skal sendes til Kommissionen senest den 15. november hvert år⁷².

---

⁷¹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 57, stk. 1

⁷² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 21

11. Kontrol og sanktioner

Ved at søge om godkendelse af et driftsprogram eller om udbetaling af tilskud til et driftsprogram forpligter PO'en sig til at bidrage til national og eventuel EU-kontrol. Kontrollen omfatter blandt andet anerkendelseskriteriernes opfyldelse, gennemførelsen af foranstaltninger og faktisk afholdte udgifter i forhold til ansøgt tilskud.

11.1 Administrativ kontrol

Det er enheden Projekttilskud i Landbrugsstyrelsen, der foretager den administrative kontrol af alle anmodninger om anerkendelse, ansøgninger om godkendelse af driftsprogrammer, ansøgninger om ændring af driftsprogrammer og udbetalingsanmodninger. Den administrative kontrol er koncentreret omkring gennemgang og dokumentation i det skriftlige materiale, herunder indhentning af supplerende oplysninger hos PO'erne.

Ved den administrative kontrol kontrolleres, om ansøgningerne – herunder også ændringsansøgningerne - opfylder alle krav, der stilles i forordningerne, PO-bekendtgørelsen og den nationale strategi⁷³.

Den administrative kontrol omfatter blandt andet kontrol af:

- at de ansøgte driftsprogrammer hænger sammen og har den fornødne tekniske kvalitet, at prisoverslag/pristilbud og tilskudsplan er velbegrundede, og at den planlagte gennemførelse er tilfredsstillende.
- at aktionerne er tilskudsberettigede, og at de foreslåede udgifter er tilskudsberettigede.
- at værdien af den afsatte produktion er opgjort korrekt, herunder bidragene til driftsfonden og de afholdte udgifter.
- at investeringer sker ud fra en kollektiv planlægning af produktionen, og at alle medlemmer har indflydelse herpå.
- at de iværksatte aktioner svarer til dem, der er anført i det godkendte driftsprogram.
- at der er nøjagtig overensstemmelse mellem de anmeldte udgifter og med de produkter og de tjenesteydelser, der leveres.
- at de finansielle begrænsninger og lofter m.v. er overholdt.
- at de afholdte udgifter er underbygget med dokumentation for betaling.
- den årlige rapportering om gennemførelsen af driftsprogrammet, der fremsendes sammen med støtteansøgningen.

11.2 Fysisk kontrol

Det er enheden Jordbrugskontrol i Landbrugsstyrelsen, der udfører den fysiske kontrol hos PO'en og hos dens medlemmer. Her er der fokus på at komme ud på besøg hos PO'en og dens medlemmer, for at besigtige de fysiske indkøb og investeringer, suppleret med gennemgang af udvalgt skriftligt materiale, herunder logbøger.

Den fysiske kontrol supplerer den administrative kontrol med henblik på at undersøge, om betingelserne er opfyldt for så vidt angår anerkendelse af PO'en, driftsprogrammernes gennemførelse iht. det ansøgte og det gennemførte, og iht. kravene der stilles i forordningerne, PO-bekendtgørelsen og i den nationale strategi⁷⁴.

Den fysiske kontrol omfatter blandt andet:

- at anerkendelseskriterierne er overholdt for det pågældende år
- at gennemførelsen af aktionerne og at aktionerne stemmer overens med det godkendte driftsprogram
- om udgifterne til de gennemførte aktioner er i overensstemmelse med EU-retten, og om de frister, der er fastsat deri, er overholdt

---

⁷³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 25-26

⁷⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/892, artikel 27

- at anvendelsen af driftsfonden i det pågældende år, herunder hvilke udgifter der er anmeldt, den afsatte produktions værdi, bidragene til driftsfonden og om de afholdte udgifter dokumenteret ved hjælp af regnskabsbilag eller tilsvarende dokumenter
- medlemmernes fuldstændige levering af produkterne, leveringen af tjenesteydelser og rigtigheden af de anmeldte udgifter
- at investeringer opretholdes i afskrivningsperioden
- hvis relevant kontrol ifm. kriseforanstaltninger (udgifter til tilbagekøb fra markedet, grøn høst og undladt høst).

Det skal være muligt at gennemføre den fysiske kontrol. En anmodning om anerkendelse, godkendelse af et driftsprogram eller en støtteansøgning kan afvises for den pågældende post eller del af udgifterne, hvis en PO, herunder dens medlemmer eller relevante repræsentanter, forhindrer, at der foretages kontrol på stedet⁷⁵.

11.3 Sanktioner

Landbrugsstyrelsen vil gøre brug af sanktioner, hvis der konstateres uregelmæssigheder med hensyn til overholdelse af kravene i PO-ordningen⁷⁶.

11.3.1 Sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af anerkendelseskriterierne

I tilfælde af, at en PO ikke overholder anerkendelseskriterierne, kan Landbrugsstyrelsen tilbagekalde eller suspendere PO'ens anerkendelse eller fremsende en varslingskrivelse til PO'en, hvori det oplyses, hvilke korrigerende foranstaltninger der skal foretages⁷⁷.

11.3.2 Sanktioner i tilfælde af svig

Svig er en meget alvorlig forseelse. Hvis det konstateres, at en PO har begået svig i forbindelse med tilskud omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013, gør Landbrugsstyrelsen følgende:

- tilbagekalder PO'ens anerkendelse
- udelukker de pågældende aktioner eller transaktioner fra at modtage tilskud i henhold til driftsprogrammet og kræver allerede udbetalt tilskud betalt tilbage, og
- udelukker PO'en fra anerkendelse i det følgende år
- ovenstående gælder, medmindre Landbrugsstyrelsen har besluttet at anvende andre sanktioner i henhold til EU's og den nationale lovgivning⁷⁸.

11.3.3 Sanktioner vedrørende driftsprogrammer

Beregning af tilskudsbetalingerne sker på grundlag af støtteberettigede aktioner. Landbrugsstyrelsen gennemgår den indsendte tilskudsansøgning og fastsætter:

- 1) det beløb, der vil skulle udbetales til tilskudsmodtageren, udelukkende på grundlag af ansøgningen, og
- 2) det beløb, der kan betales til tilskudsmodtageren, efter at det er blevet undersøgt, om ansøgningen opfylder tilskudskriterierne

Hvis det beløb, der er fastsat i henhold til ovenstående punkt 1), overstiger det beløb, der er fastsat under ovenstående punkt 2) med mere end 3 pct., skal der betales en bøde. Bøden er lig med forskellen mellem de beløb, der er fastsat i ovenstående 1) og 2). Der skal dog ikke betales bøde, hvis PO'en kan begrunde, at den ikke selv er ansvarlig for, at det beløb, som ikke er tilskudsberettiget, er anført⁷⁹.

⁷⁵ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 66

⁷⁶ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 76

⁷⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 59

⁷⁸ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 60

⁷⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 61, stk. 2-5

I den ovenstående fastsættelse af hvilke udgifter der ikke er støtteberettigede, inkluderes også udgifter der ved en fysisk kontrol eller senere kontrol findes for ikke støtteberettigede.

Hvis betingelserne for gennemførelse af miljøaktioner ikke er overholdt ved driftsprogramrets afslutning, nedsættes den samlede støtte til driftsprogramrets sidste år i forhold til omfanget af udgifter, der ikke er afholdt til miljøforanstaltninger⁸⁰.

Der udbetales ikke tilskud til udgifter, hvor dokumentationen er mangelfuld.

11.3.4 Tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud

PO'er tilbagebetaler uberettiget udbetalt tilskud med renter til Landbrugsstyrelsen. Renterne beregnes på grundlag af:

- a) den periode, der er gået fra betalingen af det uberettigede tilskud til modtagerens tilbagebetaling
- b) den sats, som Den Europæiske Centralbank anvender til sine vigtigste refinansieringstransaktioner, og som offentliggøres i C-udgaven af "Den Europæiske Unions Tidende", og som gjaldt på datoen for den uberettigede udbetaling forhøjet med 3 procentpoint⁸¹.

---

⁸⁰ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 61, stk. 6

⁸¹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 67

12. Frivillig udtrædelse af ordningen

Bestemmelser og retningslinjer for PO'ers ophør og udtrædelse i forbindelse med anerkendelseskriterier og driftsprogrammer er beskrevet i en særskilt vejledning, som findes på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](#).

Vejledningen retter sig mod PO'er, der opfylder anerkendelseskriterierne og er en del af ordningen, men på trods heraf frivilligt ønsker at ophøre som PO og/eller udtræde af ordningen.

Ud over den ovennævnte vejledning, henvises til der i øvrigt til bekendtgørelsen nr. 1098 af 01/06/2021 særligt §§ 5, 24 og 35 er relevante.

13. Kontaktoplysninger

Skriftlig kommunikation med Landbrugsstyrelsen i forbindelse med tilskud og godkendelse ifm. PO-ordningen skal ske via e-mail⁸².

E-mail adresse: projektilskud@lbt.dk

---

⁸²Bekendtgørelse nr. 1098 af 01/06/2021, § 11

14. Landbrugsstyrelsens brug af data

Vi behandler dine personoplysninger til følgende formål:

- Sagsbehandling af din ansøgning om støtte herunder din ansøgning om tilskud samt anmodning om udbetaling af tilskud

Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af:

- Databeskyttelsesforordningen, herunder navnlig artikel 6, stk. 1, litra c og e og artikel 10
- Lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger under den Fælles Landbrugspolitik finansieret af den Europæiske Garantifond for Landbruget mv.(landbrugsstøtteloven) samt de i henhold til loven udstedte bekendtgørelser
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (1308/2013) om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (1305/2013) om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (1306/2013) om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik med tilhørende supplerende gennemførelsesforordninger
- Bekendtgørelse om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser
- Forvaltningslovens §§ 28 - 32
- Miljøoplysningsloven
- Offentlighedsloven

De oplysninger, som du har afgivet, da du udfyldte din ansøgning, vil blive brugt til at behandle din sag hos Landbrugsstyrelsen. Det drejer sig derfor primært om almindelige personoplysninger som kan inddeles i følgende kategorier:

- Navn
- CVR-nr.
- Adresse
- Regnskabsbilag
- Andre personoplysninger, som du selv har indsendt

Afhængig af den konkrete sag, kan det til brug for behandlingen af sagen være nødvendigt at indsamle eller videregive oplysninger til en evt. tredjepart.

Landbrugsstyrelsen er tillige pålagt at udføre administrativ kontrol af de indkomne ansøgninger, betalingsanmodninger m.v., herunder at sikre at de forpligtelser, der er pålagt en ansøger i henhold til reglerne bliver overholdt, og at der ikke sker misbrug af EU og nationale midler.

Til brug for behandlingen af din sag samt udførelsen af den administrative kontrol kan Landbrugsstyrelsen, såfremt det er relevant, videregive og/eller indsamle dine personoplysninger blandt følgende tredjeparter:

- CVR- og/eller CHR-registret,
- Offentlige myndigheder herunder ministerier, styrelser og kommuner,
- EU-Kommissionen,
- Revisionsmyndigheder,
- Relevante private aktører, som du har et kontraktmæssigt eller andet juridisk forhold til, herunder leverandører, finansieringsselskaber, fonde.

Landbrugsstyrelsen kan offentliggøre oplysninger om udbetalt EU og national støtte herunder navn eller evt. firmanavn og adresse, støtteordning samt det udbetalte tilskudsbeløb.

Dette følger af artikel 111 i EU forordning 1306/2013.

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af oplysninger om dig:

- Du har ret til at få indsigt i de oplysninger, som vi behandler om dig, samt en række yderligere oplysninger.
- Du har ret til at få urigtige oplysninger om dig selv rettet.
- Du har i visse tilfælde ret til at få behandlingen af dine personoplysninger begrænset. Hvis du har ret til at få begrænset behandlingen, må vi fremover kun behandle oplysningerne – bortset fra opbevaring – med dit samtykke, eller med henblik på at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller for at beskytte en person eller vigtige samfundsinteresser.

I særlige tilfælde har du ret til at få slettet oplysninger om dig, inden tidspunktet for vores almindelige generelle sletning indtræffer.

- Du har i visse tilfælde ret til at gøre indsigelse mod vores ellers lovlige behandling af dine personoplysninger.
- Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfreds med den måde, vi behandler dine personoplysninger på. Du finder Datatilsynets kontaktoplysninger på www.datatilsynet.dk.

Landbrugsstyrelsen opbevarer dine personoplysninger, så længe det er nødvendigt. Dog kan vi oplyse dig om, at vi vil lægge vægt på følgende kriterier, når vi skal fastlægge, hvor længe det er nødvendigt at opbevare dine oplysninger:

- EU-regler, der opstiller krav om en minimumsopbevaringstid, f.eks. 10 år i henhold til artikel 69, stk. 1, 2. afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 485/2008
- EU-forældelsesregler
- Nationale forældelsesregler

Landbrugsstyrelsen er dataansvarlig, og du kan kontakte Landbrugsstyrelsen, hvis du har brug for yderligere oplysninger om databehandlingen af dine personoplysninger.

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte vores databeskyttelsesrådgiver. Du kan kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på følgende måder:

E-mail: DPO@lbst.dk eller på telefon: 33 95 80 00

15. Omregningskurs

Ved omregning fra euro til danske kroner bruges den omregningskurs, som fastsættes af Den Europæiske Centralbank (ECB) forud for den første dag i den måned, i hvilken tilbuddet/fakturaen er udstedt. Med andre ord er det kursen den sidste dag i en måned, der anvendes hele den følgende måned⁸³.

---

⁸³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 907/2014, artikel 40

16. Force majeure

Landbrugsstyrelsen kan anerkende tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder, der forhindrer PO'en i at gennemføre driftsprogrammet, som dermed ikke medfører bortfald af tilsagn om tilskud og tilbagebetaling af tilskud.

Det er PO'ens opgave nøje at beskrive og forklare, hvorfor der påberåbes force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder.

Hvis PO'en ønsker at påberåbe sig force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, meddeles det i alle tilfælde til Landbrugsstyrelsen sammen med tilstrækkelig dokumentation, senest 30 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor tilfældet af force majeure har fundet sted⁸⁴.

Landbrugsstyrelsen kan i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet anmode om yderligere information. Hvis Landbrugsstyrelsen ikke modtager det materiale, der bliver bedt om, vil der blive truffet afgørelse herom på det forelæggende grundlag.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder i konkrete tilfælde, at de indtrufne begivenheder forhindrer PO'en/landbrugeren i at opfylde sine forpligtelser, og at PO'en/landbrugeren ikke, ved en forholdsmæssig indsats, kunne have sikret sig mod de indtrufne begivenheder.

---

⁸⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 78

17. Klageadgang

Der kan klages skriftligt over Landbrugsstyrelsens afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet senest fire uger fra den dag, afgørelsen blev modtaget.

Klagen sendes til Landbrugsstyrelsen på e-mail til: projektilskud@lbst.dk.

Medmindre vi finder grundlag for at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse, sender vi klagen sammen med vores kommentarer videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse i sagen. Afgørelser truffet af Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ikke indbringes for anden offentlig myndighed.

Modtager vi klagen for sent, vil Miljø- og Fødevareklagenævnet som udgangspunkt afvise klagen.

18. Dispensation

Landbrugsstyrelsen kan give dispensation fra PO-bekendtgørelsens regler, hvis der foreligger særlige omstændigheder, som gør, at der i det konkrete tilfælde kan dispenseres. PO'en skal indgive en skriftlig anmodning om dispensation via e-mail. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt der gives dispensation og meddeler ansøger skriftligt herom med en begrundelse for afgørelsen. Der kan eksempelvis anmodes om dispensation fra ansøgningsfristen for godkendelse af det 3-5 årige driftsprogram i særlige tilfælde, hvor ansøgningsfristen ikke kan nås.

Bilag 1:

Afskrivninger og værdiansættelse af investeringer på medlemmers virksomheder og PO'ens adresse

Hvis en investering sælges, skal salgsprisen enten modregnes i anskaffelsesprisen på den nye investering i det år, hvor den nye investering er foretaget, eller salgsprisen skal modregnes i driftsprogrammet's udgifter i det år, hvor salget foretages. Salget skal fremgå som en særskilt indtægt i driftsfondens regnskab. PO'en skal kunne fremvise salgsdokument/faktura for salget og betalingsdokumentation, som viser, at salgsbeløbet er indsat på driftsfondens konto.

Investeringernes restsaldo anvendes i alle tilfælde, hvor investeringer hos medlemmer eller PO'en afbrydes. Hvis et salg godkendes af Landbrugsstyrelsen, og PO'en sælger investeringen til en lavere pris end restsaldoen, vil Landbrugsstyrelsen stadig tage udgangspunkt i restsaldoen og afregne PO'en i forhold til denne⁸⁵, se desuden vejledningens afsnit "5.6.5 Salg af investeringer med restværdi". PO'en finansierer en eventuel difference mellem salgsprisen og restsaldoen. PO'en skal i den forbindelse fremvise dokumentation for overførsel af differencebeløbet til driftsfondens konto.

Afskrivninger skal foretages hvert år ved årets udgang. Disse afskrivningsregler gælder for investeringer, der foretages efter Bekendtgørelse om tilskud til PO'er mv. under markedsordningen for frugt- og grønt træder i kraft.

Alle investeringer, med en totalværdi for hele aktionen på under 25.000,00 kr., afskrives straks i regnskabsåret.

For øvrige investeringer gælder følgende afskrivningsregler:

Frugtræer: Afskrives med 10 pct. af anskaffelsesprisen om året over 10 år.

Bærbuske: Afskrives med 20 pct. af anskaffelsesprisen om året over 5 år.

Jordbærplanter og lignende: Afskrives med 50 pct. af anskaffelsesprisen om året over 2 år.

Bygninger: Afskrives med 5 pct. af anskaffelsesprisen om året over 20 år.

Maskiner og inventar: Afskrives med 10 pct., 10 pct., 35 pct., 35 pct. og 40 pct. af restsaldoen på afskrivningen i henholdsvis det første, det andet, det tredje, det fjerde og det femte år. Efter fem års ejer tid foretages restafskrivning af investeringen. Restsaldoen for afskrivninger vil herefter udgøre følgende, angivet i procent af anskaffelsesprisen:

År 1: 90,00 pct.

År 2: 81,00 pct.

År 3: 52,65 pct.

År 4: 34,22 pct.

År 5: 20,53 pct.

År 6: 00,00 pct.

Øvrige investeringer, så som IT (hardware, software), spanske tunneler til jordbær, overdækning af kirsebær, fiberdug m.m., afskrives med 33⅓ pct. af anskaffelsesprisen om året over 3 år.

---

⁸⁵ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/891, artikel 31, stk. 5-6

Bilag 2:

Godkendte produkter omfattet af tilskudsordningen for frugt og grønt

Af bilag I i del IX i Rådets forordning (EF) nr. 1308/2013 er det defineret, hvilke produkter der kan omfattes af frugt- og grøntsagssektoren i PO sammenhæng. Produkterne er gengivet i oversigten nedenfor.

Frugt- og grøntsagssektoren omfatter produkterne:

KN-kode	Beskrivelse
0702 00 00	Tomater, friske eller kølede
0703	Skalotteløg, hvidløg og andre spiseløg samt porrer og andre Alliumarter, friske eller kølede
0704	Hvidkål, blomkål, grønkål og anden spiselig kål (Brassicaarter), friske eller kølede
0705	Salat (<i>Lactuca sativa</i>) og cikorie (<i>Cichorium</i> arter), friske eller kølede
0706	Gulerødder, majroer, rødbeder, skorzoner, knoldselleri, radiser og andre spiselige rødder, friske eller kølede
0707 00	Agurker og asier, friske eller kølede
0708	Bælgfrugter, også udbælgede, friske eller kølede
ex 0709	Andre grøntsager, friske eller kølede, undtagen grøntsager henhørende under pos. 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 92 10, 0709 92 90 og 0709 99 60
ex 0802	Andre nødder, friske eller tørrede, også afskallede, undtagen arecanødder (betelnødder) og kolanødder, henhørende under KN-kode 0802 70 00, 0802 80 00
0803 10 10	Pisang, friske
0803 10 90	Pisang, tørrede
0804 20 10	Figner, friske
0804 30 00	Ananas
0804 40 00	Avocadoer
0804 50 00	Guavabær, mangoer og mangostaner
0805	Citrusfrugter, friske eller tørrede
0806 10 10	Druer, friske, til spisebrug
0807	Meloner (herunder vandmeloner) og melontræsfrugter (papajaer), friske
0808	Æbler, pærer og kvæder, friske
0809	Abrikoser, kirsebær, ferskner (herunder nektariner), blommer og slåen, friske
0810	Andre frugter, friske
0813 50 31 0813 50 39	Blandinger udelukkende af nødder henhørende under pos. 0801 og 0802
0910 20	Safran
ex 0910 99	Timian, frisk eller kølet
ex 1211 90 86	Basilikum, melisse, mynte, <i>Origanum vulgare</i> (oregano/vild merian), rosmarin og salvie, frisk og kølet
1212 92 00	Johannesbrød

Bilag 3:

Forarbejdede frugter og grøntsager

Af bilag I i del X i Rådets forordning (EF) nr. 1308/2013 er det defineret, hvilke produkter der forstås ved forarbejdede frugter og grøntsager.

Listen over forarbejdede frugter og grøntsager er brugbar til at forstå, hvordan der skelnes mellem produkter baseret på friske frugter og grøntsager som er godkendte i PO-ordningen, over til produkter der er baseret på forarbejdede frugter og grøntsager som ikke er godkendte i PO-ordningen.

Sektoren for forarbejdet frugt og grøntsager omfatter produkterne:

KN-kode	Beskrivelse
ex 0710	Grøntsager, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, undtagen sukermajs henhørende under pos. 0710 40 00, oliven henhørende under pos. 0710 80 10 og frugter af slægterne Capsicum og Pimenta henhørende under pos. 0710 80 59
ex 0711	Grøntsager, foreløbigt konserverede f.eks. med svovldioxid, i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger, men ikke tilberedte til umiddelbar fortæring, undtagen oliven henhørende under pos. 0711 20, frugter af slægterne Capsicum og Pimenta henhørende under pos. 0711 90 10 og sukermajs henhørende under pos. 0711 90 30
ex 0712	Grøntsager, tørrede, også snittede, knuste eller pulveriserede, men ikke yderligere tilberedte, undtagen kartofler, der er kunsttørret ved varme og uegnede til konsum, henhørende under pos. ex 0712 90 05, sukermajs henhørende under pos. 0712 90 11 og 0712 90 19 og oliven henhørende under pos. ex 0712 90 90
0804 20 90	Tørrede figner
0806 20	Tørrede druer
ex 0811	Frugter og nødder, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, også tilsat sukker eller sødemidler, undtagen frosne bananer henhørende under pos. ex 0811 90 95
ex 0812	Frugter og nødder, foreløbigt konserverede (f.eks. med svovldioxidgas eller i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger), men ikke tilberedte til umiddelbar fortæring, undtagen bananer, foreløbigt konserverede, henhørende under pos. ex 0812 90 98
ex 0813	Frugter, tørrede, der ikke henhører under pos. 0801 til 0806; blandinger af nødder eller tørrede frugter henhørende under dette kapitel, undtagen blandinger udelukkende af nødder henhørende under pos. 0801 og 0802, henhørende under pos. 0813 50 31 og 0813 50 39
0814 00 00	Skaller af citrusfrugter eller meloner (herunder vandmeloner), friske, frosne, tørrede eller foreløbigt konserverede i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger
0904 21 10	Sød peber (<i>Capsicum annum</i>), tørret, ikke knust eller formalet
ex 0811	Frugter og nødder, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, tilsat sukker eller andre sødemidler
ex 1302 20	Pektinstoffer, pektinater og pektater
ex 2001	Grøntsager, frugter, nødder og andre spiselige plantedele, tilberedt eller konserveret med eddike eller eddikesyre, undtagen: Frugter af slægten Capsicum, bortset fra sød peber henhørende under pos. 2001 90 20 Sukermajs (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>) henhørende under pos. 2001 90 30 Yamsrødder, søde kartofler og lignende spiselige dele af planter, med indhold af stivelse på 5 vægtprocent og derover, henhørende under pos. 2001 90 40 Palmehjerter henhørende under pos. ex 2001 90 92 Oliven henhørende under pos. 2001 90 65 Vinblade, humleskud og andre spiselige plantedele henhørende under pos. ex 2001 90 97
2002	Tomater, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre

2003	Svampe og trøfler, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre
ex 2004	Andre grøntsager, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, frosne, undtagen varer henhørende under pos. 2006, bortset fra suktermajs (Zea mays var. saccharata) henhørende under pos. 2004 90 10, oliven henhørende under pos. 2004 90 30 og kartofler, tilberedt eller konserveret i form af mel eller flager, henhørende under pos. 2004 10 91
ex 2005	Andre grøntsager, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, ikke frosne, undtagen varer henhørende under pos. 2006, bortset fra oliven henhørende under pos. 2005 70 00, suktermajs (Zea mays var. saccharata) henhørende under pos. 2005 80 00 og frugter af slægten Capsicum, bortset fra sød peber henhørende under pos. 2005 99 10 og kartofler, tilberedt eller konserveret i form af mel eller flager, henhørende under pos. 2005 20 10
ex 2006 00	Grøntsager, frugter, nødder, frugtskaller og andre plantedele, tilberedt med sukker (afløbne, glaserede eller kandiserede), undtagen bananer tilberedt med sukker henhørende under pos. ex 2006 00 38 og ex 2006 00 99
ex 2007	Syltetøj, frugtgelé, marmelade, frugt- eller nøddepuré samt frugt- eller nøddemos, fremstillet ved kogning, også tilsat sukker eller andre sødemidler, undtagen: Homogeniserede tilberedninger af bananer henhørende under pos. ex 2007 10 Syltetøj, gelé, marmelade, puré eller mos af bananer henhørende under pos. ex 2007 99 39, ex 2007 99 50 og ex 2007 99 97
ex 2008	Frugter, nødder og andre spiselige plantedele, tilberedt eller konserveret på anden måde, også tilsat sukker, andre sødemidler eller alkohol, ikke andetsteds tariferet, undtagen: Jordnøddesmør henhørende under pos. 2008 11 10 Palmehjerter henhørende under pos. 2008 91 00 Majs henhørende under pos. 2008 99 85 Yamsrødder, søde kartofler og lignende spiselige dele af planter, med indhold af stivelse på 5 vægtprocent og derover, henhørende under pos. 2008 99 91 Vinblade, humleskud og andre spiselige plantedele henhørende under pos. ex 2008 99 99 Blandinger af bananer, tilberedt eller konserveret på anden måde, henhørende under pos. ex 2008 97 59, ex 2008 97 78, ex 2008 97 93 og ex 2008 97 98 Bananer, tilberedt eller konserveret på anden måde, henhørende under pos. ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 og ex 2008 99 99
ex 2009	Frugt- og grøntsagssaft (dog ikke druesaft og druemost henhørende under pos. 2009 61 og 2009 69 og banansaft henhørende under pos. ex 2009 89 35, 2009 89 38, 2009 89 79, 2009 89 86, 2009 89 89 og 2009 89 99), ugærede og ikke tilsat alkohol, også tilsat sukker eller andre sødemidler